

2523_Az_Əyanii_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2523 Sənaye iqtisadiyyatının idarə edilməsi

1 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının xüsusiyyətlərinə aiddir?

- proses kapitaltutumluğu, material tutumluğu, uzunmüddətliyi ilə fərqlənir, məhsul individual xarakter daşıyır
- başqa istehsal sahələri ilə müqayisədə daha aşağı əmək məhsuldarlığının olması
- əmək bölgüsünün təsiri ilə onun sahə quruluşunun dəyişməsindəki dinamizmin olmaması
- onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi başqa maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməsi
- adətən istehsal mövsümi xarakter daşıyır və kənd təsərrüfatından çox asılıdır

2 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının xüsusiyyətlərinə aiddir?

- proses kapitaltutumluğu, material tutumluğu, uzunmüddətliyi ilə fərqlənir, məhsul individual xarakter daşıyır
- başqa istehsal sahələri ilə müqayisədə daha aşağı əmək məhsuldarlığının olması
- onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi başqa maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməməsi
- əmək bölgüsünün təsiri ilə onun sahə quruluşunun dəyişməsindəki dinamizm
- adətən istehsal mövsümi xarakter daşıyır və kənd təsərrüfatından çox asılıdır

3 Sadalananlardan hansı sahə əlamətlərinə aid deyil?

- bu sahə üçün spesifik, vahid olan maddi-texniki baza
- sahədə istehsal olunmuş məhsulun istehlak və ya iqtisadi təyinatının olması
- müəyyən miqdarda müstəqil birtipli müəssisələrin olması
- kadrların müxtəlifliyi
- emal olunmuş xammal mənbəyinin müəyyən yekcinsliyi

4 Sadalananlardan hansı sahə əlamətlərinə aid deyil?

- kadrların özünəməxsus tərkibi
- sahədə istehsal olunmuş məhsulun istehlak və ya iqtisadi təyinatının olması
- müəyyən miqdarda müstəqil birtipli müəssisələrin olması
- maddi-texniki bazanın müxtəlifliyi
- emal olunmuş xammal mənbəyinin müəyyən yekcinsliyi

5 Sadalananlardan hansı sahə əlamətlərinə aid deyil?

- kadrların özünəməxsus tərkibi
- sahədə istehsal olunmuş məhsulun istehlak və ya iqtisadi təyinatının olması
- müəyyən miqdarda müstəqil birtipli müəssisələrin olması
- emal olunmuş xammal mənbəyinin müxtəlifliyi
- bu sahə üçün spesifik, vahid olan maddi-texniki baza

6 Hansı ölkəni “dünyanın emalatxanası” adlandırırlar?

- ABŞ
- Almaniya
- Fransa
- Böyük Britaniya
- Rusiya

7 Sənaye ilk dəfə harada yaranıb?

- sadə kapitalist əmək kooperasiyası zamanı
- ilk manufakturaların yaranması ilə
- sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması prosesində

- kəndlinin natural ev təsərrüfatı çərçivəsində
- iri maşınlı sənayenin inkişafı ilə

8 Sənaye ictimai istehsalın müstəqil sahəsinə nə zaman çevrildi?

- ilk manufakturaların yaranması ilə
- sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması prosesində
- sadə kapitalist əmək kooperasiyası zamanı
- iri maşınlı sənayenin inkişafı ilə
- kəndlinin natural ev təsərrüfatı çərçivəsində

9 Manufaktura iri maşınlı sənayeyə keçid nə zaman baş vermişdi?

- 20-ci əsrin əvvəllərində
- 17-ci əsrin sonu 18-ci əsrin əvvəli
- 16-cı əsrin ortalarında
- 18-ci əsrin sonlarında 19-cu əsrin əvvəllərində
- 18-ci əsrin ortalarında

10 Manufaktura nə zaman yaranmışdır?

- 19-cu əsrin əvvəlində
- 18-ci əsrin ortalarında
- 17-ci əsrin sonlarında
- 16-cı əsrin ortalarında
- 18-ci əsrin sonlarında

11 Xammalı maşın üsulu ilə emal edən sənaye müəssisəsi, iri maşınlı istehsal forması:

- istehsalın mexanikləşdirilməsi
- sadə kapitalist kooperasiyası
- ixtisaslaşma
- iri maşınlı sənaye
- manufaktura

12 Kapitalist istehsalının əl sənətkarlıq texnikasına əsaslanan ikinci inkişaf mərhələsi:

- istehsalın mexanikləşdirilməsi
- sadə kapitalist kooperasiyası
- ixtisaslaşma
- manufaktura
- iri maşınlı sənaye

13 Kapitalist istehsalının əl əməyinə əsaslanan ilkin inkişaf mərhələsi:

- istehsalın mexanikləşdirilməsi
- manufaktura
- ixtisaslaşma
- sadə kapitalist kooperasiyası
- iri maşınlı sənaye

14 Sənaye inqilabı nəticəsində nə baş verdi?

- sadə əmək kooperasiyasından manufaktura keçid
- ixtisaslaşma və kooperasiyalaşmaya keçid
- sadə istehsal kooperasiyası yarandı
- manufaktura iri maşınlı sənayeyə keçid
- manufakturanın yaranması

15 Kapitalist sənayesinin inkişaf mərhələlərinin düzgün ardıcılığını göstərin

- manufaktura; iri maşınlı sənayesi; sadə kapitalist kooperasiyası
- sadə kapitalist kooperasiyası; iri maşın sənayesi; manufaktura
- manufaktura; sadə kapitalist kooperasiyası; iri maşınlı sənayesi
- sadə kapitalist kooperasiyası; manufaktura; iri maşın sənayesi
- iri maşınlı sənayesi; sadə kapitalist kooperasiyası; manufaktura

16 İlk dəfə istehsal tədqiqatları nə zaman fəal həyata keçirilməyə başlandı?

- 20-ci əsrdə
- 17-ci əsrdə
- 16-cı əsrdə
- 18-ci əsrdə
- 19-cu əsrdə

17 Maddi istehsalın ən böyük və çoxşaxəli sahəsi:

- tikinti
- kənd təsərrüfatı
- xidmət sferası
- sənaye
- maşınqayırma

18 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- şərikli və payçı müəssisələr;
- məhdud məsuliyyətli müəsisə;
- fərdi müəssisələr;
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri;
- səhmdar cəmiyyət;

19 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- şərikli və payçı müəssisələr;
- şərikli müəssisələr;
- məhdud məsuliyyətli müəsisə;
- kiçik, orta və iri müəssisələr;
- səhmdar cəmiyyət;

20 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına nələr daxildir?

- dövlət müəssisəsi və xarici müəsisə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- kiçik, orta və iri müəssisələr
- məhdud məsuliyyətli müəsisə və səhmdar cəmiyyət
- özəl müəssisə və müştərək müəsisə

21 Aşağıdakı ifadələrdən hansı düz deyil?

- Maddi istehsal sahələrinin maddi-texniki bazalarının keyfiyyətcə yenidən qurulması işinin yerinə yetirilməsində sənaye əvəzsiz rol oynayır;
- sənayenin inkişafı qeyri-maddi istehsal sahələrinin inkişafına təsir etmir;
- sənayenin inkişafı cəmiyyətin sosial strukturunun təkmilləşdirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir;
- sənaye qədər et-ti sürətləndirmək işini həyata keçirə bilən başqa maddi istehsal yoxdur;
- sənayenin inkişaf etdirilməsi ölkənin müdafiə qabiliyyətinin artırılmasına şərait yaradır.

22 Kənd təsərrüfatı məhsullarını emal edən sənaye sahələrinə hansılar aiddir?

- neft emalı və kimiya sənayesi sahələri

- yeyinti və maşınqayırma sənayesi sahələri
- elektroenergetika və neft-kimiya sahələri
- yeyinti və yüngül sənaye sahələri
- maşınqayırma və tikinti materialları istehsalı sahələri

23 Sənayenin elmi-texniki tərəqqini təmin edən sahələrinə hansı aid deyil?

- kimiya sənayesi
- neft-kimiya sənayesi
- elektroenergetika sahəsi
- yeyinti sənayesi
- maşınqayırma sahəsi

24 Sənayenin elmi-texniki tərəqqini təmin edən sahələrinə hansılar aiddir?

- tikinti və nəqliyyat sahələri
- maşınqayırma və yeyinti sənayesi sahələri
- yüngül və yeyinti sənayesi sahələri
- maşınqayırma və kimiya sənayesi sahələri
- kənd təsərrüfatı

25 Sənaye istehsalına xas olmayan xüsusiyyət hansıdır?

- bu sahədə yeni texnika və texnologiyanın tətbiqi hesabına tikinti-quraşdırma işlərinin həcmnin artırılması, ölkədə rabitənin keyfiyyətinin yüksəldilməsi imkanlarının mövcud olması
- onun xidmət sferasına aid olması
- bu sahədə əsas istehsal vasitəsi torpaqdır
- onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi digər maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artır bilməsi
- onun torpağın məhsuldarlığının artırılması, irriqasiya sistemlərinin tətbiqi hesabına öz istehsal həcmi digər maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artır bilməsi

26 «Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı» kursunun predmeti hansıdır?

- mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların, tələb və təklifin səviyyəsinə təsir edən amillərin öyrənilməsidir.
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsidir;
- istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusudur;
- sənayedə iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formalarını, bazarın tələbatlarını ödəmək məqsədilə optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticələrini təmin edən amilləri, sahə iqtisadiyyatının tənzimləmə qayda və vasitələrini, sahənin səmərəlilik göstəricilərini yaxşılaşdırmaq üçün onun idarə edilməsinin metod və üsullarını öyrənməkdir;
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılmasıdır;

27 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- şərikli və payçı müəssisələr
- məhdud məsuliyyətli müəssisə
- fərdi müəssisələr
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- səhmdar cəmiyyət

28 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- şərikli və payçı müəssisələr
- səhmdar cəmiyyət
- məhdud məsuliyyətli müəssisə
- kiçik, orta və iri müəssisələr
- şərikli müəssisələr

29 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına nələr daxildir?

- dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- kiçik, orta və iri müəssisələr
- məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyət
- özəl müəssisə və müştərək müəssisə

30 Azərbaycanın neft sənayesində qazmanın klassik üsulu olan zərbə üsulu ilə axırncı neft quyusu nə vaxt qazılıb?

- 1924-cü ildə
- 1922-ci ildə
- 1920-ci ildə
- 1930-cu ildə
- 1928-ci ildə

31 Manufakturalardan kapitalist maşınlı sənayesinə keçid prosesi nə vaxtdan başlanmışdır?

- XX əsrin əvvəllərindən
- XVIII əsrin sonu □ XIX əsrin əvvəllərindən
- XIII əsrin sonu □ XIV əsrin əvvəllərindən
- XIV əsrin sonu □ XV əsrin əvvəllərindən
- XVI əsrin sonu □ XVII əsrin əvvəllərindən

32 Əhalinin sosial rifah səviyyəsini təmin edən sahələrə aiddir:

- neft sənayesi və elektroenergetika
- neft sənayesi və maşınqayırma
- maşınqayırma və yeyinti sənayesi
- yüngül və yeyinti sənayesi
- kimya sənayesi və maşınqayırma

33 Vahid əmək bölgüsü nəticəsində nə baş verir?

- bütün sadalananlar
- ixtisaslaşmış sahələr formalaşır
- xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır
- müəssisədə yeni istehsalların yaranması üçün potensial imkanların formalaşması
- təmərküzləşdirmə, ixtisaslaşdırma, kooperasiyalaşdırma və kombinələşdirmənin yaranması

34 Xüsusi əmək bölgüsü nəticəsində nə baş verir?

- ixtisaslaşmış sahələr formalaşır
- təmərküzləşdirmə, ixtisaslaşdırma, kooperasiyalaşdırma və kombinələşdirmənin yaranması
- müəssisədə yeni istehsalların yaranması üçün potensial imkanların formalaşması
- xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır
- bütün sadalananlar

35 Ümumi əmək bölgüsü nəticəsində nə baş verir?

- bütün sadalananlar
- müəssisədə yeni istehsalların yaranması üçün potensial imkanların formalaşması
- ixtisaslaşmış sahələr formalaşır
- xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır
- təmərküzləşdirmə, ixtisaslaşdırma, kooperasiyalaşdırma və kombinələşdirmənin yaranması

36 Əmək bölgüsünün növləri hansılardır?

- ictimai, şəxsi, individual
- ümumi, ictimai, şəxsi, individual
- ümumi və şəxsi
- ümumi, xüsusi, vahid
- ictimai, şəxsi, vahid

37 Sənaye inqilabı ilk dəfə harada baş vermişdir?

- ABŞ
- Almaniya
- Fransa
- Böyük Britaniya
- Rusiya

38 Sənaye nədir?

- sənayenin tərkib hissələrinin kəmiyyət nisbətidir.
- mülkiyyət formasından asılı olmayaraq –mənfəət alınması məqsədi ilə məhsul istehsal edən və satan, xidmətlər göstərən hüquqi şəxs kimi müstəqil təsərrüfat subyektidir;
- istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məjmusudur;
- təbiətdən aldığı mineral və habelə kənd təsərrüfat xammalını mexaniki, termiki, kimyəvi və s. təsirlərə əsaslanan texnologiya ilə emal etməklə şəxsi istehlak və istehsal-texniki təyinatlı məhsullar istehsalı üçün fəaliyyət növüdür;
- torpağın əsas istehsal vasitəsi olduğu sahələrinin məcmusudur.

39 1908-ci ildə Zaqafaziya respublikalarının əsas sənaye sahələrinin istehsal etdikləri məhsulun neçə faizə qədəri Azərbaycanın payına düşürdü? 02

- 89%-ə qədəri;
- 60%-ə qədəri;
- 80%-ə qədəri;
- 92%-ə qədəri;
- 85%-ə qədəri;

40 Maddi istehsal sahələrini bir-birindən fərqləndirən əsas fərq hansıdır?

- texnoloji-texniki;
- təşkilati-texniki;
- təşkilati;
- sosial-iqtisadi;
- iqtisadi-texniki;

41 Maddi istehsal sahələrinin maddi-texniki bazalarının keyfiyyətcə yenidən qurulması işinin yerinə yetirilməsində xalq təsərrüfatının hansı sahəsi əvəzsiz rol oynayır?

- xidmət sahələri;
- nəqliyyat;
- rabitə;
- sənaye.
- kənd təsərrüfatı;

42 Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- menecment
- maliyyə
- marketinq
- sənayenin iqtisadiyyatı
- əməyin iqtisadiyyatı

43 Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil.

- nəqliyyatın iqtisadiyyatı
- aqrar-sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- sənayenin iqtisadiyyatı
- əməyin iqtisadiyyatı
- tikintinin iqtisadiyyatı

44 «Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı» kursunun obyektı hansıdır?

- mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi
- iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formaları, optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticələrini təmin edən amillər, sahə iqtisadiyyatının tənzimləmə qayda və vasitələri;
- sənayedə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi;
- istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusunu təşkil edən sənaye sahəsi;
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri;

45 «Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı» kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- Makro və mezo iqtisadiyyat
- Mezo iqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Mikro iqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat

46 Sənayeyə necə tərif vermək olar?

- maşınqayırmanın tərkib hissəsidir.
- kənd təsərrüfatının bir sahəsidir
- səhmdar cəmiyyətlərinin məcmusudur
- maddi istehsalın bir sahəsidir;
- kommərsiya təşkilatıdır;

47 Texnoloji prosesinin tətbiqində 2 variant müqayisə olunur. I variant üzrə: kapital qoyuluşu $K_1=10$ min man. və maya dəyəri $C_1=3$ min man., II variant üzrə: $K_2=6$ min man. və $C_2=5$ min man. $E_n=0,2$ olarsa, əlavə kapital qoyuluşunun özünü ödəmə müddətini hesablayın

- 5 il
- 2 il
- 0,5 il
- 1 il
- 7 il

48 Gətirilmiş xərclər üzrə məbləğ hansı variantda daha üstün olar. Əgər, I variant üzrə kapital qoyuluşu $K_1=5$ min man. və maya dəyəri $C_1=2$ min man., II variant üzrə: $K_2=6$ min man. və $C_2=4$ min man., III variant üzrə: $K_3=8$ min man. və $C_3=5$ min man. $E_n=0,2$

- sadalananlardan heç biri
- birinci
- ikinci
- üçüncü
- bütün sadalananlar

49 Texnoloji prosesinin tətbiqində 2 variant müqayisə olunur. I variant üzrə: kapital qoyuluşu $K_1=11$ min man. və maya dəyəri $C_1=11,5$ min man., II variant üzrə: $K_2=14$ min man. və $C_2=10,5$ min man. $E_n=0,2$ olarsa, əlavə kapital qoyuluşunun özünü ödəmə müddətini hesablayın

- 2 il
 0,33 il
 3 il
 7 il
 5 il

50 $E_n = 0.2$ olarsa, gətirilmiş xərclər üzrə məbləğ daha əlverişli hesab oluna bilər, əgər: I variant – kapital qoyuluşu (K_1)=8 min man., maya dəyəri (C_1)=10 min man, II variant - $K_2=9$ min man., $C_2=12$ min man, III variant - $K_3=11$ min man., $C_3=9$ min man

- sadalananlardan heç biri
 üçüncü
 birinci
 ikinci
 bütün sadalananlar

51 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aiddir?

- material tutumu
 rentabellik
 fondverimi
 gəlir
 əmək tutumu

52 Əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- əmək (iş qüvvəsi)
 torpaq
 kapital
 sahibkarlıq qabiliyyəti
 xammal

53 Gətirilmiş xərclərə görə aşağıdakılardan hansı ən səmərəsiz variant hesab olunur?

- əsaslı vəsait qoyuluşu 20 mln. man və məhsulun maya dəyəri 70 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 85 mln. man və məhsulun maya dəyəri 66 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 90 mln. man və məhsulun maya dəyəri 75 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 25 mln. man və məhsulun maya dəyəri 63 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 35 mln. man və məhsulun maya dəyəri 69 mln. man;

54 Gətirilmiş xərclərə görə aşağıdakılardan hansı ən səmərəli variant hesab olunur?

- əsaslı vəsait qoyuluşu 50 mln. man və məhsulun maya dəyəri 64 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 80 mln. man və məhsulun maya dəyəri 62 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 20 mln. man və məhsulun maya dəyəri 72 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 40 mln. man və məhsulun maya dəyəri 65 mln. man;
 əsaslı vəsait qoyuluşu 26 mln. man və məhsulun maya dəyəri 68 mln. man;

55 Gətirilmiş xərclər göstəricisi necə müəyyən edilir? (Θ - əsaslı vəsait qoyuluşu, C- məhsulun maya dəyəri, T- əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılmasının normativ müddəti, E_n – normativ səmərəlilik əmsalı).

- $\Theta/T + C \rightarrow \min$
  $\Theta + T/C \rightarrow \min$
  $\Theta + T \times E_n \rightarrow \min$
  $\Theta \times E_n + C \rightarrow \min$
  $\Theta/E_n + C \rightarrow \min$

56 . Gətirilmiş xərclər göstəricisi necə müəyyən edilir? (Θ - əsaslı vəsait qoyuluşu, C- məhsulun maya dəyəri, T- əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılmasının normativ müddəti, E_n – normativ səmərəlilik əmsalı).

- $\Theta + T + C \rightarrow \min$
  $\Theta \times C + T \text{ En} \rightarrow \min$
  $\Theta \times \text{En} + C/T \rightarrow \min$
  $\Theta + TC \rightarrow \min$
  $\text{En}/\Theta + C \rightarrow \min$

57 Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- istehsal sahələrinin artıqlığı
 istehsal prosesindəki fasilələr;
 istehsal prosesinin başlanması
 istehsalın ixtisaslaşması
 iş yerlərində izafi ehtiyatların olması;

58 Sənaye müəssisələrində bir il ərzində əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi 20 min manat və məhsulun maya dəyəri isə 72 min manat olarsa onda gətirilmiş xərcləri hesablayın

- 31.52
 52.0
 92.0
 75.2
 3.6

59 Əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti necə hesablanır?

- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə onun gətirdiyi səmərənin hasili kimi
 əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə onun gətirdiyi səmərənin cəmi kimi
 əsaslı vəsait qoyuluşunun gətirdiyi səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbəti kimi
 əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminin onun gətirdiyi səmərəyə nisbəti kimi
 əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə onun gətirdiyi səmərənin fərqi kimi

60 Sənaye və onun ayrı-ayrı sahələri üzrə əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi (mütləq) səmərəliliyi necə hesablanır?

- sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminin sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımına nisbəti kimi
 sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımı ilə bu artıma səbəb olan əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminin fərqi kimi
 sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımı ilə bu artıma səbəb olan əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminin cəmi kimi
 sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımının bu artıma səbəb olan əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbəti kimi
 sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımı ilə bu artıma səbəb olan əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminin hasili kimi

61 Bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi (mütləq) səmərəliliyi necə hesablanır?

- maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcminin bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə □ müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımına nisbəti kimi
 bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə □ müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımı ilə bu artıma səbəb olan maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcminin fərqi kimi
 bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə □ müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımı ilə bu artıma səbəb olan maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcminin cəmi kimi
 bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə □ müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımının bu artıma səbəb olan maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcminə nisbəti kimi
 bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə □ müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımı ilə bu artıma səbəb olan maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcminin hasili kimi

62 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- Səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir
- Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olmadan həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- Səmərəlilik göstəricisi - səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir

63 Xərclərin nisbi səmərəliliyi necə hesablanır?

- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbəti
- mənfəətin maya dəyəri ilə nisbəti kimi
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqli əsaslı vəsait qoyuluşlarına nisbəti kimi
- variantlar üzrə əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqli cari xərclərə nisbəti kimi

64 Xərclərin ümumi səmərəliliyi necə hesablanır?

- variantlar üzrə cari xərclərin fərqli əsaslı vəsait qoyuluşlarına nisbəti kimi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbəti kimi
- mənfəətin maya dəyəri ilə nisbəti kimi
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- variantlar üzrə əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqli cari xərclərə nisbəti kimi

65 Əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyən edilməsində səmərəlilik göstəricisi kimi nə qəbul olunur?

- mənfəət
- maya dəyəri
- gəlir
- gəlirin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti
- əsaslı vəsait qoyuluşunun gəlirə nisbəti

66 Əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyən edilməsində səmərə kimi nə qəbul olunur?

- gəlirin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti
- mənfəət
- gəlir
- maya dəyəri
- əsaslı vəsait qoyuluşunun gəlirə nisbəti

67 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aid deyil?

- milli gəlir
- material tutumu
- istehsalın rentabelliği
- mənfəət
- ictimai əmək məhsuldarlığı

68 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aiddir?

- istehsalın rentabelliği
- material tutumu
- milli gəlir
- ictimai əmək məhsuldarlığı
- mənfəət

69 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aid deyil?

- məhsulun rentabelliği
- fondverimi
- milli gəlir
- ictimai əmək məhsuldarlığı
- mənfəət

70 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aiddir?

- milli gəlir
- fondverimi
- məhsulun rentabelliği
- mənfəət
- ictimai əmək məhsuldarlığı

71 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aid deyil?

- kapitalin gəlirliliği
- gəlir
- fondverimi
- mənfəət
- material tutumu

72 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aiddir?

- kapitalin gəlirliliği
- gəlir
- fondverimi
- mənfəət
- material tutumu

73 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aid deyil?

- əmək tutumu
- gəlir
- fondverimi
- rentabellik
- material tutumu

74 Maddi istehsal sahələrini bir-birindən fərqləndirən əsas fərq hansıdır?

- texnoloji-texniki
- təşkilati-texniki
- təşkilati
- sosial-iqtisadi
- iqtisadi-texniki

75 Aşağıdakı ifadələrdən hansı düz deyil?

- sənayenin inkişafı qeyri-maddi istehsal sahələrinin inkişafına təsir etmir
- sənayenin inkişafı cəmiyyətin sosial strukturunun təkmilləşdirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir
- sənaye qədər etti-ni sürətləndirmək işini həyata keçirə bilən başqa maddi istehsal yoxdur
- Maddi istehsal sahələrinin maddi-texniki bazalarının keyfiyyətcə yenidən qurulması işinin yerinə yetirilməsində sənaye əvəzsiz rol oynayır
- sənayenin inkişaf etdirilməsi ölkənin müdafiə qabiliyyətinin artırılmasına şərait yaradır

76 Əsaslı vəsait qoyuluşu səmərəliliyinin hesablanması üçün nümunəvi metodikasına əsasən normativ səmərəlilik əmsalı neçə qəbul olunub?

- 0,14;
- 0,12;
- 0,11;
- 0,16;
- 0,15;

77 ÜMM-in hesablanmasıda aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunmur?

- xalis ixracat;
- məcmu xüsusi daxili investisiyalar;
- şəxsi istehlak xərcləri;
- milli gəlir.
- dövlətin aldığı əmtəə və xidmətlər;

78 Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- müəssisənin ehtiyat fondlarının
- müəssisənin tədavül fondlarının
- istehsal dövrüyyə fondlarının
- istehsal əsas fondlarının
- müəssisənin pul fondlarının

79 Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir

- maliyyə resurslarının;
- əsas və tədavül fondlarının.
- informasiya resurslarının;
- xammal və material resurslarının.
- əmək resurslarının;

80 Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəəlik məhsul, reallaşdırılmış məhsul.
- əmək məhsildarlığı, fondverimi, dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı, məhsul vahidinin maya dəyəri
- istehsalın rentabelliği, xalis cari dəyər, əmtəəlik məhsul maya dəyəri
- əmək məhsildarlığı, fondverimi, dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı.
- əmək məhsildarlığı, fondverimi, daxili rentabellik norması, satışın rentabelliği

81 Nisbi (müqaisəli) səmərəlilik nədir?

- əsaslı vəsait qoyuluşu həcmi səmərəyə nisbətidir.
- variantlar üzrə işçilərin sayının fərqinin bir variantdakı işçilərin sayına nisbətidir
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqinin əsaslı vəsait qoyuluşlarının məbləğinə nisbətidir
- istehsal daxili ehtiyatların həcmi variantlar üzrə paylanması göstəricisidir

82 Mütləq səmərəlilik nədir?

- əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərənin məbləğinə nisbətidir.
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir
- əldə olunan səmərənin kəmiyyətə miqdadıdır.
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbətidir.
- əldə olunmuş səmərənin keyiyyətini xarakterizə edir

83 Əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- xammal
- kapital
- torpaq

- əmək (iş qüvvəsi)
- sahibkarlıq qabiliyyəti

84 Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- ümumi milli məhsul.
- milli gəlir
- səmərə;
- səmərənin onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərə nisbəti;
- istehsala sərf olunan məsrəflər;

85 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri "səmərəlilik" göstəricisinə xasdır?

- xərc göstəricisidir
- həcm göstəricisidir
- mütləq göstəricidir.
- nisbi göstəricidir
- ölçüyə gəlməyən göstəricidir.

86 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri "səmərə" göstəricisinə xasdır?

- xərc göstəricisidir
- müqayisəli göstəricidir.
- nisbi göstəricidir.
- mütləq göstəricidir.
- faiz göstəricisidir.

87 İqtisadi səmərə nədir?

- ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı.
- ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində əsas fəaliyyətilə əlaqədar çəkilən xərclərin cəmi;
- ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi;
- ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə;
- ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən əldə edilən nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə;

88 Hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürəti necə hesablanır?

- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.
- hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin fəktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;
- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;

89 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməməlidir?

- pambıqtəmizləmə müəssisələri;
- maşınqayırmanın metal-tutumlu istehsalları;
- neft emalı müəssisələri;
- qara və əlvan metallurgiya.
- əsas kimya müəssisələri;

90 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı enerji mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməməlidir?

- yüngül metallar (alüminium və.s) istehsalları.
- elektrokimya müəssisələri;
- elektrometallurjiya müəssisələri;
- pambıqtəmizləmə müəssisələri;
- süni liflər istehsal edən müəssisələr;

91 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak rayonuna yaxın yerləşdirilməməlidir?

- neft emalı müəssisələri;
- pambıq parça müəssisələri;
- metaltutumu az olan maşınqayırma istehsalları;
- qara və əlvan metallurjiya müəssisələri.
- mebel istehsalı müəssisələri;

92 Yeni tikiləcək müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların istehlakçıları çox olarsa, onda belə müəssisələr necə yerləşdirilməlidir?

- əhalinin alıcılıq qabiliyyəti yüksək olan payonlarda.
- əhalinin sıx yerləşdiyi rayonda;
- istehlak rayonuna yaxın;
- xammal bazasına yaxın;
- enerji mənbələrinə yaxın;

93 Aşağıdakılardan hansı “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- yoxsulluğun səviyyəsinin azaldılması.
- əhalinin kommunal xidmətlərlə təminatının yaxşılaşdırılması;
- müasir tipli infrastruktur obyektlərinin yaradılması, mövcud obyektlərin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması;
- tarazlı regional və davamlı sosial-iqtisadi inkişafa nail olmaq;
- əhalinin məşğulluq səviyyəsinin artırılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi;

94 Aşağıdakılardan hansı “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nda iqtisadi, coğrafi və tarixi baxımdan iqtisadi rayonları fərqləndirən amillərə aid deyil?

- tarixi inkişaf xüsusiyyətləri;
- təbii şəraiti və ehtiyatları;
- iqtisadi-coğrafi mövqeyi;
- əhalinin yaş strukturu.
- əhalinin məskunlaşması səviyyəsi;

95 Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak rayonuna yaxın yerləşdirilməlidir?

- qara və əlvan metallurjiya müəssisələri.
- pambıqtəmizləmə müəssisələri
- ilkin alüminium istehsal edən müəssisələr
- neft emalı müəssisələri]
- mebel istehsalı müəssisələri

96 Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı enerji mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- qara və əlvan metallurjiya müəssisələri
- mebel istehsalı müəssisələri
- pambıqtəmizləmə müəssisələri;
- ilkin alüminium istehsal edən müəssisələr;
- neft emalı müəssisələri

97 Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- neft emalı müəssisələri;
- kimya müəssisələri;
- yeyinti sənayesi müəssisələri;
- qara və əlvan metallurjiya.
- süni liflər istehsal edən müəssisələr;

98 Sənaye sahə qurluşuna hansı amil təsir göstərmir?

- istehsalın kombinəşdirilməsinin yküsəldilməsi
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsinin yüksəlməsi;
- elmi-texniki tərəqqinin sürətinin artması
- idarəetmənin sosial-mənəvi metodlarının tətbiqinin genişləndirilməsi
- istehsalın ixtisaslaşmasıdırılmasının dərinləşdirilməsi

99 Sahənin bütünlükdə sənayeni (və ya digər sahəni) inkişaf sürətinə görə qabaqlama əmsalı necə hesablanır

- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;
- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;

100 Sənaye sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab verməlidir?

- xüsusi peşə-ixtisas tərkibinə malik mü-hən-dis-texniki və fəhlə kadrlara malik olurlar;
- yalnız səhmdar cəmiyyət formasında yaradılırlar
- həmcins xammal və material istehlak etmirlər;
- iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənirlər.
- oxşar maşınlar sistemi (avadanlıqlarının texnoloji quruluşu ciddi fərqlənməyən) və texnoloji istehsal üsulu tətbiq edirlər;

101 Sənaye sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab vermir?

- məhsulları eyni iqtisadi təyinat alır;
- xüsusi peşə-ixtisas tərkibinə malik mü-hən-dis-texniki və fəhlə kadrlara malik olurlar;
- həmcins xammal və material istehlak edirlər;
- iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənir.
- oxşar maşınlar sistemi (avadanlıqlarının texnoloji quruluşu ciddi fərqlənməyən) və texnoloji istehsal üsulu tətbiq edirlər;

102 Aşağıdakılardan hansı “Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”larında qarşıya qoyulan məqsədə çatmaq üçün hansı vəzifələrin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmur?

- yerli resurslardan istifadənin səmərəsini artırmaq;
- əhalinin say artımına nail olmaq;
- əhalinin kommunal xidmətlərlə təminatını yaxşılaşdırmaq.
- regionların inkişafı üçün zəruri infrastrukturun yaradılmasını və inkişafını təmin etmək;
- müəssisələrin istehsal fəaliyyətini bərpa etmək və yeni istehsal müəssisələri yaratmaq;

103 “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı” çərçivəsində sənaye sektorunda əsas məqsədə nail olmaq üçün aşağıdakı tədbirlərin hansının həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmur?

- özəlləşdirmədən sonra müəssisələrin fəaliyyətinin dəstəklənməsi;
- rəqabətədavamlı sənaye məhsullarının istehsalının dəstəklənməsi və ixrac yönümlü istehsal sahələrinin yaradılmasının təşviqi;

- sənayenin qeyri-neft sektorunun inkişaf istiqamətlərinin müəyyənəşdirilməsi;
- dövlət mülkiyyətində olan sənaye müəssisələrinin sayının artırılması;
- dövlət mülkiyyətində olan və ya səhmlərinin nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan sənaye müəssisələrinin sağlamlaşdırılması və özəlləşdirilməsi;

104 Aşağıdakılardan hansı “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- iqtisadiyyatın inkişafına investisiyaların cəlb olunması işinin davam etdirilməsi; ixrac yönümlü məhsul istehsalının stimullaşdırılması;
- infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi;
- ölkənin təbii və əmək potensialından səmərəli istifadə etməklə qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafının təmin edilməsi;
- iqtisadiyyatın diversifikasiyası;
- sahibkarlıq mühitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı məqsədyönlü tədbirlərin həyata keçirilməsi və sahibkarlığın inkişafının daha da sürətləndirilməsi;

105 Aşağıdakılardan hansı “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın əsas məqsədinə aid deyil?

- əhəlinin həyat səviyyəsinin daha da yaxşılaşdırılması;
- iqtisadiyyatın diversifikasiyası;
- ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişafının sürətləndirilməsi
- ölkə sənayesinin sahə quruluşunda birtərəfliyə nail olmaq;
- tarazlı regional və davamlı sosial-iqtisadi inkişafa nail olmaq;

106 Sənaye istehsalının ölkə ərazisi üzrə düzgün yerləşdirməsi aşağıdakılardan hansına təsir göstərmir?

- əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi və ictimai xərclərə qənaət əsasında istehsalın səmərəliliyini artmasına.
- təbii sərvətlərdən səmərəli istifadəyə;
- geniş təkrar istehsalın sürətlənməsinə;
- ölkə iqtisadiyyatında inhisarçılığın səviyyəsinin artmasına;
- şəhər və kənd, sənaye və kənd təsərrüfatı arasındakı fərqlərin azaldılmasına;

107 Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin hansı prinsipinə riayət olunması müəssisələrin ixtisaslaşma səviyyəsini və onların optimal ölmüsünü müəyyən edir?

- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
- istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
- sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərarda yerləşdirilməsi;

108 Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin hansı prinsipinə riayət olunmaqla ölkənin iqtisadi rayonlarının sosial-iqtisadi inkişafının tarazlığını təmin edir, onların təbii resurslarından və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə məsələsini həll edir?

- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
- istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
- sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərarda yerləşdirilməsi;
- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;

109 Aşağıdakı hansı amil sənayenin sahə quruluşuna təsir göstərir?

- idarəetmənin sosial-mənəvi metodlarının tətbiqinin genişləndirilməsi;
- sənaye müəssisələrində fondveriminin yüksəlməsi;
- sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi;
- cəmiyyət üzvlərinin maddi və mənəvi həyat səviyyələrinin yüksəldilməsi.
- sənaye müəssisələrində fondtutununun yüksəlməsi;

110 Sənaye müəssisələrinin hansı təsnifat əlamətinə görə sahəyə xas olan əsas və dövriyyə fondlarının quruluşlarındakı ümumilik və fərqlər, sahənin istehsal etdiyi məhsulun material, enerji, əmək və elm tutumluğunun dərəcəsi, istehsal tiplərindən hansının üstünlüyü və istehsalın ictimai təşkili forması və səviyyəsi nəzərə alınır?

- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- idarəçilik və təbəçilik əlamətinə görə;
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;

111 Sənaye sahələri hansı əlamətə görə təsnifləşdirilmir

- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə
- texnoloji istehsal üsuluna görə;
- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə.
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;

112 Sənaye sahələri hansı əlamətlərə görə təsnifləşdirilir?

- texnoloji istehsal üsuluna, məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə görə.
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, idarəçilik və təbəçilik əlamətinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, işçi qüvvəsinin sayına, idarəçilik və təbəçilik əlamətinə, inkişaf səviyyəsinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

113 Aşağıdakı hansı göstəricilərdən sənayenin sahə quruluşunu təhlil etmək üçün istifadə edirlər?

- ölkə sənayesinin rentabellik göstəricisindən
- sənaye sahələrindəki fondverimi göstəricisindən
- sənaye sahələrində çalışan işçilərin əmək məhsuldarlığı göstəricisindən;
- ölkə sənayesinin komplekslik səviyyəsi və ya sənaye sahələrinin sayı göstəricisindən.
- sənaye sahələrinin rəqabət qaliliyyətlik göstəricisindən;

114 Sənayenin sahə quruluşu nədir?

- sənayeyə daxil olan sahələrin ardıcılığıdır.
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı kooperasiya əlaqələrini əks etdirən göstəricidir.
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrinin həcmi əks etdirən kəmiyyətdir.
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbətidir.
- sənayenin digər sahələrlə əlaqələrinin əks etdirən göstəricidir.

115 Sənaye sahəsi nədir?

- bütün maddi istehsal sahələrinin məcmusudur.
- sənayenin tərkib hissələrinin kəmiyyət nisbətidir.
- torpağın əsas istehsal vasitəsi olduğu sahələrinin məcmusudur
- qeyri-istehsal sahələrinin məcmusudur
- müəyyən əlamətlərə görə oxşar olan sənaye müəssisələrinin məcmusudur

116 Sənaye müəssisələrinin ərazi üzrə yerləşdirilməsində aşağıdakı amillərdən hansı nəzərə alınır?

- müəssisənin nizamnamə kapitalının miqdarı;
- istehsalın təşkili üsulları;

- istehsalın təşkili tipləri;
- əhalinin dini etiqatı;
- özəlləşdirmə prosesinin sürəti;

117 Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edir?

- istehsalın təşkili prinsipləri;
- istehsalın təşkili üsulları;
- istehsalın təşkili tipləri;
- ett-nin istiqamətləri;
- mexaniki amillər;

118 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- kimyalaşdırmanın inkişafı;
- elektriklişdirmənin inkişafı;
- özəlləşdirmə prosesinin sürəti;
- kooperasiyalaşma;

119 Sənaye müəssisələrinin ərazi üzrə yerləşdirilməsində aşağıdakı amillərdən hansı nəzərə alınmır?

- əhalinin dini etiqatı;
- su enerjisinin istifadə olunması mümkünlüyü;
- faydalı qazıntının istifadə olunması mümkünlüyü;
- istehsalın təşkili üsulları;
- təbii su yolunun mövcudluğu;

120 Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edir?

- istehsalın təşkili prinsipləri;
- istehsalın təşkili üsulları;
- istehsalın təşkili tipləri;
- istehsalın ictimai təşkili formaları;
- mexaniki amillər;

121 Aşağıdakıların hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edən təbii amillərə aid deyil?

- təbii su yolunun mövcudluğu;
- su enerjisinin istifadə olunması mümkünlüyü;
- faydalı qazıntının istifadə olunması mümkünlüyü;
- əhalinin yaş strukturu;
- iqlim şəraiti;

122 Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- demoqrafik amillər;
- təbii amillər;
- nəqliyyat amili;
- mexaniki amillər;
- texniki amillər;

123 Sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edən amillərin hansının təsiri nəticəsində müxtəlif növ materialdan eyni məhsul alınması imkanı yaranır?

- avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- kooperasiyalaşma;
- elektriklişdirmənin inkişafı;
- kimyalaşdırmanın inkişafı;

- korporasiyalaşma;

124 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- demoqrafik amillər;
 ett-nin istiqamətləri;
 nəqliyyat amili;
 istehsalın təşkili üsulları;
 istehsalın ictimai təşkili formaları;

125 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- avtomatlaşdırmanın inkişafı;
 kimyalaşdırmanın inkişafı;
 elektriklişdirmənin inkişafı;
 korporasiyalaşma;
 kooperasiyalaşma;

126 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- istehsalın kombinləşməsi;
 istehsalın ixtisaslaşması;
 istehsalın təmərküzləşdirilməsi;
 korporasiyalaşma;
 kooperasiyalaşma;

127 Sənaye əmək bölgüsünün hansı növündə formalaşır?

- Texniki əmək bölgüsü.
 Şəxsi əmək bölgüsü;
 İctimai əmək bölgüsü;
 Ümumi əmək bölgüsü;
 Fərdi əmək bölgüsü;

128 Əmək bölgüsünün hansı növündə xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır?

- Ümumi əmək bölgüsü;
 Fərdi əmək bölgüsü;
 Şəxsi əmək bölgüsü;
 İctimai əmək bölgüsü;
 Texniki əmək bölgüsü.

129 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil?

- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
 iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
 istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
 xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verilməsi;
 ölkənin xarici təcavüzdən müdafiəsi və ətraf mühitin qorunması;

130 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil?

- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
 istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
 iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
 istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
 sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirçərdə yerləşdirilməsi;

131 Hansı təsnifat əlamətinə görə sənaye müəssisələri hasiledici və emaledici qruplara bölünür?

- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- idarəçilik və təbəçilik əlamətinə görə;
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

132 Hansı təsnifat əlamətinə görə sənaye müəssisələri hasilat və emal sənayesi qruplarına bölünür?

- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə.
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

133 Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır.
- istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir;
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır;
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir;

134 Texniki əmək bölgüsü nədir?

- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə – ayrılmasıdır;
- ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır;
- istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir;
- müəssisə miqyasında istifadə olunan in-san əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır.
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;

135 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır.
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir;
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;
- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə – ayrılmasıdır;
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır;

136 İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- fiziki, mexaniki, texnoloji.
- mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış;
- fərdi, seriyalı, kütləvi;
- ümumi, xüsusi, fərdi;
- fərdi, texniki, texnoloji;

137 Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə nələr daxildir?

- hərbi sənayenin üstün inkişafını təmin edən ərazilərə meyl etmə, yalnız valyutaya satıla bilən məhsulların regionlar üzrə yerləşdirilməsi
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi, təmərküzləşmənin sürətləndirilməsi
- istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması, ölkənin ərazisi üzrə birqərdə yerləşdirilməsi

- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması, ölkənin ərazi üzrə dirqərdə yerləşdirilməsi
- ixtisasız fəhlələrin və işsizlərin az olduğu rayonlara meyletmə, xarici bazarda rəqabət apara biləcək məhsulların istehsalı, xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verilməsi

138 Sənaye sahələri məhsulun iqtisadi təyinatına görə necə təsnifləşdirilir?

- hasilat və emal sənayesi sahələri.
- qida məhsulları və elektrik avadanlıqları istehsal edən sahələr;
- tikinti materialları və maşın və avadanlıqlar istehsalı sahələri;
- istehsal vasitələri və istehlak şeyləri istehsal edən sahələr;
- yüngül və ağır sənaye;

139 Aşağıdakılardan hansı hasiledici sənaye sahəsinə aid deyil?

- kimiyəvi xammal hasilatı
- apatit hasilatı;
- neft hasilatı;
- ağac məmulatları istehsalı;
- tikinti materialları istehsalı;

140 Sənaye sahələri əmək predmetinə təsiretmə xarakterinə görə necə təsnifləşdirilir?

- «A» və «B» qrupuna daxil olan sənaye sahələri
- yüngül və yeyinti sənayesi
- hasilat sənayesi və balıq sənayesi;
- hasilat və emal sənayesi
- yüngül və ağır sənaye;

141 Elektrikləşdirilmənin səviyyə göstəriciləri:

- enerji vermə
- fondla silahlanma
- istehsalın elektrikləşdirilməsi əmsalı
- əməyin elektrikle silahlandırılması
- enerji tutumlu

142 Sənaye müəssisəsində ümumi istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi 4500 min kvt, texnoloji ehtiyaclara istehlak olunmuş elektrik enerjisinin həcmi 3600 min kvt olarsa onda müəssisədə elektrik enerjisinin istehlak quruluşunu hesablayın.

- 0.652
- 0.8
- 1.25
- 0.805
- 0.825

143 Sənaye müəssisəsində il ərzində istehlak olunan bütün enerjisinin həcmi 8500 min kvt, il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcmi 6800 min kvt olarsa onda müəssisədə istehsalın elektrikləşdirilməsi əmsalını hesablayın.

- 0.6
- 1700.0
- 1.25
- 0.8
- 1.5

144 Əgər mexanikləşdirmə üsulu ilə yerinə yetirilmiş məhsul həcmi 60 min man., məhsulun ümumi həcmi 90 min man, maşınlı istehsalda məşğul işçilərin sayı 20 nəfər, ümumi işçilərin sayı 70 nəfər, istehsalın

mexanikləşdirmə üsulunda məşğul 35 norma/saat, ümumi əmək xərci 70 norma/saat olarsa, əməyin mexanikləşdirilmə səviyyəsini hesablayın

- 0.5
 1.5
 0.67
 0.3
 3.5

145 Verilənlərdən istifadə etməklə istehsalın elektrikləşmə əmsalını hesablayın: işçilərin sayı – 400 nəfər, elektrik mühərriklərinin gücü – 600 kVt/s, quraşdırılmış enerji avadanlıqlarının sayı – 800 ədəd, ümumi avadanlıqların sayı – 1600 ədəd

- 3.5
 0.7
 1.5
 0.4
 2.0

146 Məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği necə hesablanır?

- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəminin əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalına nisbəti kimi
 əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi
 əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili kimi
 əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi
 əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalı ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin hasili kimi

147 Aşağıdakılardan hansı elmi-texniki inqilabın əlamətlərinə aid deyil?

- elmi tədqiqatların ənənəvi üsullarla yerinə yetirilməsi
 elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi
 elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
 avtomatlaşdırma
 elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi

148 Elmi-texniki inqilabın əlamətləri hansılardır?

- avtomatlaşdırma, elmin yüksək inkişafı, istehsalın ixtisaslaşdırılması, sənaye mərkəzlərinin yaranması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyaaların kəşf olunması
 elmi mərkəzlərin yaradılması, istehsalın kombinəlməsi, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin azalması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
 istehsalın təmərküzləşməsi, elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
 avtomatlaşdırma, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
 elmin yüksək inkişafı, dünyada baş verən böhranlar, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyaaların kəşf olunması, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi

149 Sənaye müəssisələrində gətirilmiş ümumi vaxt məsrəfi necə hesablanır?

- mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin fərqi kimi;
 mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin hasili kimi;
 mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin nisbəti kimi;
 mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin cəmi kimi;
 mexanikləşdirilmiş üsulla əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi;

150 Sənaye müəssisələrində məhsuldarlıq əmsalı necə hesablanır?

- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzqahla fəhlələrin sayının hasili kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzqahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzqah üçün əməktutumu ilə cəmi kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzqahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzqah üçün əməktutumu ilə hasili kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzqahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzqah üçün əməktutumuna nisbəti kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzqahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzqah üçün əməktutumu ilə fərqi kimi;

151 Sənaye müəssisələrində iş yerinə xidmət əmsalı necə hesablanır?

- fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının fərqi kimi.
- dəzqahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbət ilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının cəmi kimi;
- dəzqahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbət ilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının hasili kimi;
- dəzqahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbət ilə fəhlələrin sayının faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayına nisbəti kimi;
- dəzqahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbət ilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının fərqi kimi;

152 Yeni texnikanın səmərəliliyi necə hesablanır?

- bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin cəminin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına nisbəti kimi;
- yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
- bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin cəminin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
- bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin fərqlərinin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
- köhnə texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;

153 Məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği necə hesablanır?

- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəminin əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalına nisbəti kimi;
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili kimi;
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;
- əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalı ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin hasili kimi;

154 Aşağıdakılardan hansı elmi-texniki inqilabın əlamətlərinə aid deyil?

- elmi tədqiqatların ənənəvi üsullarla yerinə yetirilməsi
- elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi
- elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
- avtomatlaşdırma
- elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi;

155 Elmi-texniki inqilabın əlamətləri hansılardır?

- avtomatlaşdırma, elmin yüksək inkişafı, istehsalın ixtisaslaşdırılması, sənaye mərkəzlərinin yaranması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyların kəşf olunması
- elmi mərkəzlərin yaradılması, istehsalın kombinələşməsi, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin azalması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
- istehsalın təmərküzləşməsi, elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi

- avtomatlaşdırma, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
- elmin yüksək inkişafı, dünyada baş verən böhranlar, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyların kəşf olunması, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi

156 Elektrik enerjisinin istehlak quruluşu necə hesablanır?

- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmninə texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcminə nisbəti.
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi ilə elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmninə hasil;
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi ilə elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmninə cəmi;
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmninə elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcminə nisbəti;
- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmindən texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi çıxılır;

157 İstehsalın elektriklişdirilməsi əmsalı necə hesablanır?

- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmninə elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcminə nisbəti kimi.
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;
- il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjinin (elektrik, istilik və s.) həcmninə il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;
- il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcmninə il ərzində istehlak edilmiş aütün enerjinin həcminə nisbəti kimi;
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjinin həcminə nisbəti kimi

158 Əməyin elektrik silahlılığı əmsalı necə hesablanır?

- fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə vurmaqla;
- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmninə fəhlələrin sayına nisbəti
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmninə fəhlələrin sayına nisbəti;
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin fəhlələrin sayına nisbəti.
- fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə nisbəti;

159 Əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəricisi necə hesablanır?

- fəhlələrin ümumi sayı ilə əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının cəmi kimi;
- əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına vurmaqla;
- fəhlələrin ümumi sayından əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının çıxmaqla;
- əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına nisbəti kimi;
- fəhlələrin ümumi sayının əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayına nisbəti

160 Hansı sahənin inkişafı ictimai istehsalın kimyalaşdırılması üçün baza yaradır və defisit materiallara qənaət edilməsinə, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsinə şərait yaradır?

- cihazqayırma
- metallurqiya
- maşınqayırma
- kimya sənayesi
- elektroenergetika

161 İstehsalın avtomatlaşdırılması səviyyəsini müəyyən edən göstəricilər:

- əməyin, planlaşmanın, idarəetmənin avtomatlaşdırılması əmsalı
- məhsulun, əməyin, işlərin avtomatlaşdırılması əmsalı
- istehsalın, əməyin, idarəetmənin avtomatlaşdırılması əmsalı
- istehsalın, əməyin və işlərin avtomatlaşdırılması əmsalı

- məhsulun, istehsalın, idarəetmanın avtomatlaşdırılması əmsalı

162 Aşağıdakı variantlardan hansı ən səmərəli variantdır?

- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1800 mln. man
 məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2200 mln. man
 məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2000 mln. man
 məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1600 mln. man
 məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1650 mln. man

163 Elmi-texniki tərəqqinin hansı istiqaməti ictimai istehsalın maddi ünsürlərindən olan yalnız əmək predmetləri ilə təmasda olur?

- robotlaşdırma;
 elektriklişdirmə və avtomatlaşdırma;
 kimyalaşdırma;
 elektriklişdirmə;
 avtomatlaşdırma;

164 İstehsalın kimyalaşdırılması səviyyəsi hansı göstərici ilə müəyyən olunur?

- kimya sənaye müəssisələrində fondveriminin səviyyəsi;
 hər hansı məhsulun maya dəyərində istehlak edilmiş süni və sintetik materialların xüsusi çəkisi;
 kimya sənaye müəssisələrində işləyənlərin sayının ölkə sənayesində işləyənlərin sayındakı xüsusi çəkisi;
 kimya sənaye müəssisələrindəki əsas fondların dəyərinin ölkə sənayesindəki əsas fondların dəyərində xüsusi çəkisi;
 kimya sənaye müəssisələrində rentabellik göstəricisinin səviyyəsi;

165 İstehsalın kimyalaşdırılması səviyyəsi hansı göstərici ilə müəyyən olunur?

- kimya sənaye müəssisələrinin sayı;
 sənaye məhsulunun istehsalı texnologiyasında kimyəvi metodların xüsusi çəkisi;
 kimya sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının səviyyəsi;
 kimya sənaye müəssisələrində əsas fondların dəyəri;
 kimya sənaye müəssisələrində işləyənlərin sayı;

166 Elmi-texniki potensial nədir?

- elmi məlumatlar toplusu və istehsal elementlərinin məcmusudur;
 elmi məlumatlar toplusu və istehsal amillərinin məcmusudur;
 elmi idarəetmə təşkilatlarının və maliyyə resurslarının məcmusudur;
 sənaye müəssisələrinin kadrlarının məcmusudur;
 elmin maddi-texniki bazası, elmi kadrlar, elmi məlumatlar toplusu və elmi idarəetmə təşkilatlarının məcmusudur;

167 Aşağıdakı variantlardan hansı ən səmərəli variantdır?

- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1800 mln. man;
 məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2200 mln. man;
 məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2000 mln. man;
 məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1600 mln. man;
 məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1650 mln. man;

168 Elmi-texniki inqilabın ikinci əlaməti hansıdır?

- insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
 elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
 elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
 elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;

- “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

169 Elmi-texniki inqilabın üçüncü əlaməti hansıdır?

- insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

170 Elmi-texniki inqilabın dördüncü əlaməti hansıdır?

- insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

171 Elmi-texniki inqilabın beşinci əlaməti hansıdır?

- insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

172 İnkubasiya dövrü nədir?

- istehsal tsiklinin bir hissəsidir.
- xammal-materialın üzərində texnoloji əməliyyatların həyata keçirilməsi müddətidir;
- elmi ideyanın söylənməsindən sınaqdan keçirilməsinə qədər olan müddətdir;
- elmi ideyanın söylənməsindən tətbiqinə qədər olan müddətdir;
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;

173 Hansı ifadə düz deyil?

- ETT- innovasiya proseslərini gücləndirir
- ETT - istehsal tullantılarından istifadəyə imkan yaradır
- ETT - dinamik sosial-iqtisadi inkişafı təmin edir
- ETT - infilyasiyanı aşağı salan amildir
- ETT - məhsulun rəqabət qabiliyyətliyini yüksəldir

174 Elmi-texniki tərəqqi nədir?

- işçi heyətinin təhsil və onların əməyinin texnika ilə silahlanma səviyyələrinin yüksəldilməsi, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, torpağın yaxşılaşdırılması, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhəlinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhəlinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;

- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, iqtisadi cəhətdən daha sərfəli xammal, material, enerji növlərinin yaradılması və istehsalata tətbiqi, əməyin təşkilinin və istehsalın idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- torpağın yaxşılaşdırılması, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;

175 İstehsalın mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəriciləri:

- əməyin, planlaşmanın, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- məhsulun, əməyin, işlərin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- istehsalın, əməyin, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- istehsalın, əməyin və işlərin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- məhsulun, istehsalın, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı

176 Aşağıdakılardan hansı kimyəvi metodlara aid deyil?

- ekstraksiya
- çökdürmə
- kiristallaşdırma
- süzmə
- rektifikasiya

177 Sənaye müəssisəsində fəhlələrin ümumi sayı 400 nəfər, əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayı isə 250 nəfər olarsa onda müəssisədə əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi nə qədər olar?

- 0.825
- 0.652
- 1.6
- 0.625
- 1.62

178 Elmi-texniki potensiala aid edilmir:

- elmi sferanın təşkilati-idarəetmə strukturu
- elmi kadrlar
- elmin maddi-texniki bazası
- nəqliyyat vasitələri
- informasiya

179 Elmi-texniki potensiala aid edilmir:

- maliyyə resursları
- informasiya
- elmi kadrlar
- elmin maddi-texniki bazası
- elmi sferanın təşkilati-idarəetmə strukturu

180 Elm – texnika – istehsal sistemində əsas həlqə nə sayılır?

- innovasiya
- texnologiya
- texnika
- elm
- istehsal

181 ETT neçə forması var?

- 6.0
- 4.0
- 3.0

- 2.0
 5.0

182 ETT hansı formaları mövcuddur?

- elmi-texniki və operativ istehsal
 daxili və xarici
 istehsal və qeyri-istehsal
 təkamül və inqilab
 mütərəqqi və tənəzzül

183 ETT müəyyən edən sahə:

- kimya sənayesi, neft sənayesi, elektroenergetika
 neft sənayesi, maşınqayırma, elektroenergetika
 maşınqayırma, metallurqiya, kimya sənayesi
 maşınqayırma, kimya sənayesi, elektroenergetika
 elektroenergetika, kimya sənayesi, yeyinti sənayesi

184 ETT əsas istiqamətləri:

- kimyalaşdırma, elektricləşdirmə, gen injeneriya
 mexanicləşdirmə, avtomatlaşdırma, robotlaşdırma, kimyalaşdırma
 mexanicləşdirmə, kimyalaşdırma, biotexnologiya
 kompleks mexanicləşdirmə və avtomatlaşdırma, kimyalaşdırma, elektricləşdirmə
 avtomatlaşdırma, robotlaşdırma, elektricləşdirmə

185 Sənayenin hansı sahəsində müasir yüksək məhsuldar dəzqah, avadanlıqlar quraşdırılmışdır və burada ixtisaslı fəhlələr, mühəndis-texnik işçiləri işləyir?

- elektroenergetika
 kimya sənayesi
 metallurqiya
 maşınqayırma
 neft sənayesi

186 İstehsal texnologiyasının hansı sahəsi özündə işləmə, emal, yığma, tökmə, ştamplama, qablaşdırma və başqa texnologiyaları özündə əks etdirir?

- elektroenergetika
 kimya sənayesi
 metallurqiya
 maşınqayırma
 neft sənayesi

187 Sənayedə elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri aid deyil?

- sənaye istehsalının avtomatlaşdırılması
 istehsalın kimyalaşdırılması
 sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi
 sənaye istehsalının tərəküzləşdirilməsi
 istehsalın kompleks mexanicləşdirilməsi

188 Sənayedə elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri hansılardır?

- sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, tərəküzləşdirilməsi və ixtisaslaşdırılması
 istehsalın tərəküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması və kimyalaşdırılması
 sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, tərəküzləşdirilməsi, kompleks mexanicləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması

- sənaye istehsalının elektriklişdirilməsi, kompleks mexaniklişdirilməsi və avtomatlaşdırılması, kimyalaşdırılması
 istehsalın təmərküzləşdirilməsi, kompleks mexaniklişdirilməsi və avtomatlaşdırılması, kimyalaşdırılması

189 Ən çox enerji istehlak edən maddi istehsal sahəsi hansıdır?

- kənd təsərrüfatı
 rabitə
 ictimai iaşə
 sənaye
 tikinti

190 Hansı sahə ETT-nin maddi əsası və bələdçisidir?

- yanacaq
 yeyinti
 yüngül
 maşınqayırma
 metallurgiya

191 Bunlardan hansı ETT-nin istiqaməti deyil

- sənayenin kimyalaşdırılması
 mütərəqqi texnologiyanın yaradılması
 mexaniklişdirmə
 struktur dəyişiklikləri, yeni müəssisələrin yaradılması
 elektriklişdirmə, yeni enerji növlərinin tapılması

192 Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planda:

- müəssisənin inkişaf planınının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir.
 işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
 müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;
 planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
 ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;

193 Sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasında istifadə olunan ən əhəmiyyətli metod hansıdır?

- ekspert qiymətləndirmə metodu.
 inzibati metodu;
 təşkilati metodu;
 balans metodu;
 iqtisadi metodu;

194 Sənayenin planlaşdırılmasında hansı metodlardan istifadə olunur?

- iqtisadi metodu;
 təcrübi-eksperimental metodu;
 təşkilati metodu;
 ekspert qiymətləndirmə metodu.
 inzibati metodu;

195 Sənayenin planlaşdırılmasında hansı metodlardan istifadə olunur?

- inzibati metodu;
 təcrübi-eksperimental metodu;
 analitik-hesablama metodu;
 balans metodu;

- iqtisadi metodu;

196 Seçilmiş prioritetlər üzrə lazımi vəzifələri tamamilə və həm də sürətlə həll etmək üçün zəruri olan iqtisadi şəraitin yaradılması və onun elmi cəhətdən əsaslandırılması indikativ planlaşdırmanın hansı funksiyasına aiddir?

- məlumatverici;
 operativ;
 strateji;
 tənzimləyici;
 təshihedici;

197 Indikativ planlaşdırmanın hansı funksiyası sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasından ibarətdir?

- məlumatverici;
 tənzimləyici;
 operativ;
 strateji;
 təshihedici;

198 Indikativ planlaşdırmanın hansı funksiyası istehsalın iqtisadi cəhətini qiymətləndirmək, təhlil etmək, ümumiləşdirmək üçün meyar və göstəricilər sisteminin işlənilib hazırlanması işini icra edir?

- məlumatverici;
 operativ;
 strateji;
 təshihedici;
 tənzimləyici;

199 Aşağıdakılardan hansı indikativ planlaşdırmanın funksiyalarına aid deyil?

- məlumatverici;
 tənzimləyici;
 strateji;
 operativ;
 təshihedici;

200 İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;
 idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;
 idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür;
 idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür;
 idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür;

201 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər;
 müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi;
 işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması;
 əməyin normalaşdırılması.
 işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri;

202 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi;
 problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri;
 məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi;

- istehsal prosesinin ünsürləri arasında kooperasiyasının yaradılması mərhələsi.
- alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi;

203 İdarəetmə prosesi nədir?

- işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür;
- müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür;
- rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür;
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür;
- gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün layihələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür;

204 Sənayenin istehsal proqramının göstəricilər sisteminə nələr aiddir?

- işçilərin sayı, məhsul nomenklaturası, keyfiyyəti, qiyməti və maya dəyəri
- rəqiblərin illik dövriyyəsi, əmək haqqı fondu, işçi heyətinin sayı və əmək məhsuldarlığı
- rəqiblərin istehsal gücü, bazardakı məhsulların keyfiyyəti, əmək məhsuldarlığı
- ümumi məhsul, əmtəəlik məhsulun həcmi, realizə olunmuş məhsul
- mövcud və potensial istehsal gücü, faktiki və potensial satış həcmi

205 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının əsas bölməsi olan «İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin artırılması» planında nəzərə alınmır?

- investisiya qoyuluşlarından istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
- əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
- kadrlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
- ayrı-ayrı məhsulların istehsalı üzrə tapşırıqlar;
- dövriyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;

206 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar.
- müəssisənin pul məxarici;
- müəssisənin pul mədaxili;
- fondveriminin planlaşdırılması;
- büdcə ilə hesablaşmalar;

207 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı.
- əmək haqqı və kadrlar planı;
- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı;
- sığorta işinin planı;
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı;

208 Sənaye müəssisələrində elmi cəhətdən əsaslandırılmış normaların işlənib hazırlanmasında hansı metodlardan istifadə olunur?

- təcrübi-eksperimental və inzibati metodlar;
- təcrübi-eksperimental və təşkilati metodlar;
- analitik-hesablama və iqtisadi metodlar;
- analitik-hesablama və təcrübi-eksperimental;
- iqtisadi və tənzimləyici metodlar;

209 İdarəetmə metodu dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür.
- idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür;
- idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə funksiyasını reallaşdırmaq üçün tətbiq edilən üsul, fənd və fəndlər sistemi başa düşülür;
- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;

210 Menecment nədir?

- menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
- menecment texnikanın idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
- menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
- menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
- menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaqla, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir;

211 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- qərar.
- qayda;
- mütləq səmərəlilik göstərişləri;
- əxlaq normaları;
- normativlər;

212 Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- əmək haqqı.
- vergi;
- gəlir və mənfəət;
- təlimat;
- qiymət;

213 Sənaye müəssisələrində menecmentin hansı prinsipinə görə idarəçilik ierarxiyasında bütün bölmə və fiziki şəxslər öz hüquq hədlərini aşmadan onlara tapşırılmış vəzifələrini yerinə yetirmək işində tam məsuliyyət daşımalıdırlar?

- idarəçilikdə məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi.
- idarəçilikdə mərkəzləşdirmə və qeyri mərkəzləşdirmə formalarının optimal uzlaşdırılması prinsipi;
- idarəetmənin demokratikləşdirilməsi prinsipi;
- idarəçilikdə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi;
- idarəçilikdə ahəngdarlıq prinsipi;

214 Sənaye müəssisələrində idarəetmənin hansı prinsipinin mahiyyətində səlahiyyətlərin bölgüsü dayanır?

- idarəçilikdə məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi.
- idarəçilikdə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi;
- idarəetmənin demokratikləşdirilməsi prinsipi;
- idarəçilikdə mərkəzləşdirmə və qeyri mərkəzləşdirmə formalarının optimal uzlaşdırılması prinsipi;
- idarəçilikdə ahəngdarlıq prinsipi;

215 Bunlardan hansı sənaye müəssisəsinin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- məlumatlar və onların işlənmə üsulları.
- idarəetmənin funksional quruluşu;
- idarəetmə prinsipləri və funksiyaları;
- istehsal fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması;
- iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyətlər;

216 Fondverimi göstəricisinin səviyyəsinin artırılması tapşırıqları müəssisənin inkişaf planının hansı bölməsinə aiddir

- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı.
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planı;
- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi planı
- maliyyə planı;

217 Sənaye müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- rentabellik indeksindən
- çıxış istehsal gücündən;
- giriş istehsal gücündən
- orta illik istehsal gücündən
- rentabellik normasından

218 İstehsal proqramması hansı amillərlə əsaslandırılır?

- məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların texniki səviyyəsi, alınacaq materialların keyfiyyəti
- müəssisənin istehsal gücü, maddi-texniki təminat səviyyəsi, beynəlxalq əlaqələri, innovasiya fəaliyyəti, idarətemə işçilərinin sayı
- istehsal ediləcək məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların quruluşu
- istehsal ediləcək məhsula bazardakı tələbin həcmi, istehsal güclərindən istifadə səviyyəsi, yeni istehsal güclərinin işə salınması və əsaslı tikinti işləri üzrə nəzərdə tutulan tədbirlər.
- istehsal meydançalarının sahəsi, alınacaq xammalın həcmi, cəlb ediləcək kreditlərin məbləği,

219 Əmtəəlik məhsula daxil edilmir:

- ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul;
- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı;
- reallaşdırılmış məhsul;
- bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi.
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı

220 İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- məhsulun maya dəyəri.
- əmtəəlik məhsul;
- 1 manatlıq əmtəəlik məhsula çəkilən xərc;
- əsas istehsal fondlarının tərkibi
- dövrüyyə vəsaitlərinin dəyəri

221 Biznes-plan nədir?

- Ədliyyə Nazirliyi, Vergilər və Maliyyə Nazirliyi tərəfindən tələb edilən zəmanət xarakterli sənədlərdir
- müəssisələrə öz fəaliyyətində nəzərə almalı olduqları məsələlər haqqında dövlət tərəfindən verilən sənəddir
- direktiv plandır
- mənəfət əldə etməsinə nail olmaq üçün istehsal sahibkarlığına yerinə yetirməli olduğu tədbirlər sistemidir
- konsaltinq firmaları tərəfindən bütün sənaye müəssisələrinə sifarişsiz və ödənişsiz olaraq tərtib olunub verilən sənədlər toplusudur

222 Planlaşdırmanın üsulları hansılardır?

- təşkilətmə, nəzarət
- analiz, sintez,
- induksiya, deduksiya,
- balans, normativ
- xətti, funksional,

223 Elmi-texniki tərəqqinin planlaşdırılmasında planlaşdırmanın hansı metodu geniş tətbiq olunur?

- proqram məqsədli metod
- qrafik metodu
- normativ metod
- balans metodu
- şəbəkə metodu

224 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan keyfiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- əmək məhsuldarlığı;
- materialtutumu göstəricisi;
- fondverimi göstəricisi;
- mənfəətin kütləsi.
- rentabellik səviyyəsi;

225 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan kəmiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- mənfəətin kütləsi.
- əmək haqqı fondu;
- əmtəlik məhsulun həcmi;
- əmək məhsuldarlığı;
- realizə olunmuş məhsulun həcmi;

226 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məhsulun estetik göstəriciləri;
- texnolojilik göstəriciləri;
- kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri;
- iqtisadi göstəricilər;

227 İdarəetmə sistemi nədir?

- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur.
- idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir;
- idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir;
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur;
- müəssisədə idarəetmənin təşkilati quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir;

228 Sənaye müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət.
- təşkil, idarəetmə, tənzimləmə;
- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə;
- planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət;
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə

229 Aşağıdakılardan hansı menecmentin prinsiplərinə aiddir?

- idarəçilikdə məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi.
- idarəçilikdə birqərarlıq prinsipi;
- idarəçilikdə hüquq prinsipi;
- idarəçilikdə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi;
- idarəçilikdə ahəngdarlıq prinsipi;

230 Aşağıdakılardan hansı menecmentin prinsiplərinə aiddir?

- paralellik prinsipi.
- düzxətlik prinsipi;
- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi;
- idarəçilikdə mərkəzləşdirmə və qeyri mərkəzləşdirmə formalarının optimal uzlaşdırılması prinsipi;
- ahəngdarlıq prinsipi;

231 İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- lisenziyalaşdırma.
- koordinasiya;
- matris sxemi;
- məqsədlərin müəyyən edilməsi;
- Təşəbbüskarlıq;

232 İstehsal proqramında:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;

233 Proqnoz nədir?

- istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsas olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir;
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur;
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və məşin əməliyyatlarının məcmusudur;
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur;

234 Proqram nədir?

- məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür.
- elmi cəhətdən formalaşdırılan biliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür;
- proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədlə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir;
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövrlər əzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur;
- strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur;

235 Plan nədir?

- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur.

- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur;
- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məjmusudur;
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir;
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövrlərdə icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur;

236 İdarəetmənin metodları hansılardır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji;
- sosial-psixoloji, texnoloji;
- iqtisadi; təşkilatı;
- inzibati; texnoloji
- iqtisadi; texnoloji, operativlik

237 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsində idarəetmə funksiyalarına aid deyil?

- uçot və nəzarət
- təşkilətmə
- planlaşdırma
- əməyin stimullaşdırılması
- operativ tənzimləmə

238 Sənaye müəssisəsində idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- bazarda tələbatın müəyyənəşdirilməsi, bazarın seqmentləşdirilməsi, inzibati və iqtisadi metodların tətbiqi
-) hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması, operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə, stimullaşdırma
- mərkəzləşmə və qeyri-mərkəzləşmə formalarının optimal uzlaşdırılması
- planlaşdırma və proqnozlaşdırma, təşkilətmə; operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə; uçot və nəzarət
- icarənin demokratikləşdirilməsi, planlaşdırma, təşkilətmə; operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə; uçot və nəzarət

239 Sənayedə idarəetmə nədir?

- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbətidir.
- qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş bütün fəaliyyət növlərinin məcmusudur
- bazardakı tələbi öyrənib, onu ödənilməsi üzrə fəaliyyətidir
- əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş və dərk edilmiş məqsədə nail olmaq üçün əmək kollektivinə, onların fəaliyyətinin təşkili və uzlaşdırılması işinə məqsədyönlü təsiretmə tədbirləridir
- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanuna uyğun prosesdir;

240 Müəssisədə 325 min man-lıq məhsul buraxılışı olmuşdur. Kənara yerinə yetirilən işin həcmi 43 min man., öz istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri 24 min man, ilin sonuna bitməmiş istehsalın həcmi 5 min man. təşkil etmişdir. Əmtəlik məhsulun miqdarını təyin edin.

- 235,2 min man
- 392 min man
- 387 min man
- 368 min man
- 397 min man

241 Əmtəlik məhsulun həcmi 350 min man., bitməmiş istehsal qalığı ilin əvvəlinə - 100 min man., ilin sonuna – 75 min man olarsa, məcmu məhsulun həcmi müəyyən edin

- 175 min man
- 375 min man
- 325 min man

- 525 min man
 355 min man

242 Əmtəəlik məhsulun həcmi 700 min man., bitməmiş istehsal qalığı ilin əvvəlinə - 200 min man., ilin sonuna – 150 min man olarsa, məcmu məhsulun həcmi müəyyən edin

- 750 min man
 650 min man
 350 min man
 710 min man
 1050 min man

243 Əmtəəlik məhsulun həcmi 250 min man., bitməmiş istehsal qalığı ilin əvvəlinə - 80 min man., ilin sonuna – 60 min man olarsa, məcmu məhsulun həcmi müəyyən edin

- 240 min man
 270 min man
 230 min man
 390 min man
 110 min man

244 Təmər küzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:

- bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır;
 bu, istehsalın intensiv yolla təmər küzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür;
 bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmər küzləşdirilməsidir
 bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir;
 bu, istehsalın ekstensiv yolla təmər küzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür;

245 İstehsal miqyasının müsbət effekti” nədir?

- bu, istehsal həcmi artırması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir
 bu, istehsal həcmi artırması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
 bu, istehsal həcmi artırmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmi artırmasını əks etdirir
 bu, istehsal əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmi artırmasını əks etdirir
 bu, istehsal həcmi artırmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

246 Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsal daxili amillərdəndir

- makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti
 texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s
 ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
 xammal və nəqliyyat amilləri, demoqrafik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənimsənilmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.
 elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu

247 Təmər küzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsədəuyğundur?

- dəyər göstəriciləri
 natural göstəricilər
 inteqral göstəricilər
 ümumiləşdirilmiş göstəricilər;
 nisbi göstəricilər;

248 Kombineləşmiş istehsalların təmər küzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir;
- texnoloji proseslərin yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
- müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir.
- xammalın kompleks emalını təmin edir
- ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir;

249 İstehsal miqyasının mənfəi effekti” nədir?

- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir

250 Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir.
- belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir;
- belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir;
- belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir;

251 Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi.
- elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan metallurjiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement istehsalı, maşınqayırma, şüşə və çini-saxsı sənaye
- yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gön-dəri və ayaqqabı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinləşdirilmiş yem istehsalı;
- bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alətlərinin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və bo-yama, dəftərxana ləvazimatı istehsalı;
- ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti materialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri

252 Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilirlər?

- musiqi alətlərinin hazırlanması
- ağac emalı və mebel istehsalı
- kombinləşdirilmiş yem istehsalı;
- əlvan metallurjiya
- polimer materialların istehsalı

253 Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilmir

- İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçılarının sayının artmasına gətirib çıxarır
- İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktor büroları yaratmaq mümkün olur;
- İri istehsalda hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur
- İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür;
- İri istehsallarda istehsalın və əməyin mütərəqqi təşkili formalarına keçmək daha asan olur;

254 İri müəssisələrin üstünlüklərinə aid deyil:

- yüksək rentabellik, fondverimi
- vahid məhsulun maya dəyərinin aşağı olması
- daha güclü mərkəşləşdirilmiş kapital
- yeni texnologiyaların tətbiqi üçün yaxşı şərait
- xüsusi kapital qoyuluşu və fond tutumunun yüksək olması

255 İstehsal proqrammasının əsas bölmələrinə aid deyil:

- məhsulun reallaşdırılması planı
- əmtəlik (məcmu) məhsulun istehsal planı
- marketing planı
- ixraca buraxılan məhsul planı
- məhsulun keyfiyyətinin artırılması planı

256 Françayzinq nədir?

- maşın və avadlıqların icarəyə verilməsi;
- torpaqdan istiafdə hüququnun satılması.
- istehsal edilən əmtəənin satılması;
- firma nişanından istifadə hüququnun satılması;
- istehsal texnologiyasından istifadə hüququnun satılması;

257 Lizinq müqaviləsində nə nəzərdə tutulmur?

- lizinqə götürülən əmlakdan istifadə zamanı əldə edilən gəlirlərin maksimum səviyyəsinə qoyulan tələblər;
- lizinq haqqının məbləği, onun ödənilmə müddəti və qaydası.
- zəruri hallarda ijarəçinin lizinq obyektini olan əmlak üçün təminatı;
- müqavilənin tərəfləri, onların hüquq və vəzifələri;
- icarəyə verilən əmlakın tərkibi və dəyəri;

258 İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində.
- eyniadlı məhsul istehsalçılarının sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi göstəricilərinin yaxşılaşmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında;
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında;

259 Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi;
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi;
- istehsal həcmnin artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi

260 Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür;
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür
- mənfəətli xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür;

261 Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsinə daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- istehsal dövrüyyə fondlarının orta illik dəyəri.
- istehsal edilən məhsulun həcmi;
- sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- texnoloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti;

262 Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü;

- məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri;
- ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi
- milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərində görə strukturu
- müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri

263 Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- aqre-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə;
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə

264 İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- aqre-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- aqre-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə;
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə;

265 Aqre-qat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- köməkçi və xidmətdə tətbiq edilənlərdə avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- müəssisədə qurulmuş aqre-qat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə;
- aqre-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- müəssisədə köməkçi və xidmətdə tətbiq edilənlərin sayının artırılması yolu ilə;

266 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkili formaları arasında daha mürəkkəbidir.
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir;
- İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinləşməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir;

267 İstehsal proqrammasında vahid məhsulun əmək tutumluğu və istehsal proqrammasının qiymətləndirilməsində hansı ölçülərlə müəyyən olunur?

- sadalananlardan heç biri
- dəyər
- natural
- əmək
- bütün sadalananlar

268 İstehsal proqrammasında istehsal gücünə tələb hansı ölçülərlə müəyyən olunur?

- sadalananlardan heç biri
- əmək
- dəyər
- natural
- bütün sadalananlar

269 İstehsal proqrammasında məhsulların yekcins təyinatına görə hansı ölçü tətbiq olunur?

- natural
- bütün sadalananlar
- əmək
- dəyər
- sadalananlardan heç biri

270 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan keyfiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- əmək məhsuldarlığı
- materialtutumu göstəricisi
- fondverimi göstəricisi
- mənfəətin kütləsi
- rentabellik səviyyəsi

271 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan kəmiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- mənfəətin kütləsi
- əmək haqqı fondu
- əmtəlik məhsulun həcmi
- əmək məhsuldarlığı
- realizə olunmuş məhsulun həcmi

272 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məhsulun estetik göstəriciləri
- texnolojilik göstəriciləri
- kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri
- iqtisadi göstəricilər

273 İstehsal proqramında:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- planda reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir

274 Lizinin formaları hansılardır?

- əmlak və torpaq.
- makroiqtisadi və mikroiqtisadi;
- istehsal və satış;
- operativ və maliyyə;
- icarə və kirayə;

275 Təmərkləşmənin formaları hansılardır?

- aqreqat, mexaniki, texniki.
- istehsal, satış, idxal və ixrac;
- fərdi, seriyalı və kütləvi;
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji;

- konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat

276 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi.
 məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi;
 məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
 məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi;
 eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması;

277 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
 sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
 sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
 sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
 sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır

278 Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
 sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
 sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
 sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
 sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır

279 İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- əmək bölgüsünün dərinləşməsi.
 müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi;
 müəssisədə işçilərinin sayının azalması;
 müəssisələrin iriləşməsi
 texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması

280 İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası
 istehsal həcmının kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
 bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
 sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması
 yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması

281 İstehsalın ictimai təşkil formaları hansılardır?

- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
 istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
 fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
 istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinəşdirilməsi;
 istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması;

282 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir
 sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir
 müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir;
 müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir.

- bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir;

283 Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
 elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
 müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması
 buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədə-uyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
 müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi

284 Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

- 80 faiz
 70 faiz
 60 faiz
 50 faiz
 65 faiz

285 Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
 bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaldakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
 ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
 məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
 bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti

286 İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçılara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
 əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
 ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqatların və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsalların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsalın ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi
 məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçılara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
 ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı

287 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- istehsalın ixtisaslaşdırılması istehsala yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq etməyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilatı və istehsal strukturunu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
 bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperasiyalaşdırılmasının iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır
 istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir.
 istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məhsul növlərinin hazırlanmasının kütləvililiyini artırır, xüsusi, yüksək məhsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır
 istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilatı, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır

288 Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi
 məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarım-fabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi

- məhsul vahidinin material tutumu
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi

289 Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yertəşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

290 Ərazi və sahə üzrə təşkili baxımından istehsalın kooperasiyalaşdırılmasının hansı formaları vardır

- rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkələrarası, sahədaxili, sahələrarası
- sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- ölkədaxili, ölkələrarası, bölgədaxili
- rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası
- ölkələrarası, ölkədaxili, sahələr arası, sahədaxili

291 Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- baş müəssisə kooperasiyaya daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
- bir müəssisə digərinə müəyyən yarım-fabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir

292 Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil olduğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- əşya üzrə kooperativləşdirmə
- aqreqat üzrə kooperativləşdirmə
- hissə üzrə kooperativləşdirmə
- istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə

293 Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır
- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir

294 İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır;
- müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır;
- bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
- ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir
- müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır

295 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- bir iş yerinə düşən hissə-əmaliyyatların sayı;
- müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı
- müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi
- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və texnologiyalı cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri
- bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi.

296 İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnologiyalı mərhələlərin sayı
- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- əşya, hissə, texnologiyalı mərhələnin miqdarı və sayı
- sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
- sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu

297 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- avadanlıq formasında
- hissə formasında
- istehsal-texniki formada
- texnologiyalı mərhələ üzrə
- əşya formasında

298 Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır;
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

299 Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir.
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- müəyyən texnologiyalı əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır

300 İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində.
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində;
- istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində;
- əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
- müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində;

301 Əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir;
- istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir;
- bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir;
- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir;

302 Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

303 İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, texniki, fiziki
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- texnoloji, əşya, mexaniki

304 Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- avadanlıq formasında
- hissə formasında
- istehsal-texniki formada
- əşya formasında
- texnoloji mərhələ üzrə

305 Sənayedə ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- əşya, texniki, mexaniki;
- aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə;
- fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə;

306 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir;
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analog təşkil edən, tətbiq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir
- eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir

307 İxtisaslaşdırma nədir?

- müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır
- müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır.
- müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir
- konstruktiv qurluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir

- müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir.

308 Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
 şaquli kombinləşdirmə
 üfiqi kombinləşdirmə
 xammalın kompleks emalına görə
 xammalın ardıcıl emalına görə

309 Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinləşmənin hansı tipi səciyyəvidir?

- xammalın kompleks emalı
 qarışıq əlaqələr
 tullantılardan istifadəyə əsaslanan
 şaquli kombinləşdirmə
 üfiqi kombinləşdirmə

310 Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- istehsal-texniki kombinləşdirmə
 xammalın kompleks emalı
 xammalın ardıcıl emalı
 texnoloji mərhələ üzrə
 üfiqi kombinləşdirmə

311 Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- texnoloji mərhələ üzrə
 texniki kombinləşdirmə
 tullantılardan istifadəyə əsaslanan
 xammalın kompleks emalı
 xammalın ardıcıl emalı

312 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinləşmiş müəssisələr üçün səciyyəvi deyil?

- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
 istehsallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur
 istehsallardan birinin məhsulu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolunda çıxış edir
 istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır
 texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir

313 Kombinləşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür.
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analog təşkil edirlər
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur

314 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə imkanları daha məhduddur?

- metallurgiya
 maşınqayırma
 yeyinti sənayesi
 neft-kimya sənayesi
 neft emalı sənayesi

315 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə mümkün deyildir?

- emal sənayesi
- yeyinti sənayesi
- metallurjiya
- ağac emalı sənayesi
- hasilat sənayesi

316 Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün

317 Toxuculuq kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- üfiqi kombinləşmə
- istehsal-texniki
- xammalın ardıcıl emalına görə
- xammalın kompleks emalına görə
- tullantılardan istifadəyə görə

318 Üfiqi kombinləşmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır
- bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmələrinin böyüməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur
- bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur

319 Yüngül sənaye üçün kombinləşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- istehsal-texniki
- xammalın ardıcıl emalına görə
- xammalın kompleks emalına görə
- üfiqi kombinləşmə
- tullantılardan istifadəyə görə

320 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
- müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi;
- kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitələrinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət;
- xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət;
- istehsal ehtiyatları həcmində ciddi surətdə azalması;

321 Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- hasilat sənayesi
- ağır metallurjiya
- yeyinti sənayesi
- neft-kimya sənayesi
- ağac emalı sənayesi

322 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- avadanlıqların boşdayanma halları azalır
- məhsulun rəqabət qabiliyyəti yükəlidir
- idarəetmənin çevikliyi artır
- xammal və materialların daşınma xərclərinə qənaət olunur
- məhsulların satış sürəti artır

323 Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinələşmənin səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

- kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü
- kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı
- kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət

324 Kombinələşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi
- əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı
- əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərlərində xüsusi çəkisi
- sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
- kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi

325 Kombinələşmənin əsas şərti nədir?

- eyni bir ərazidə analoji müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

326 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinələşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- vahid nəqliyyat bazası
- kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti
- müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
- vahid satış şəbəkəsinin olması
- vahid enerji sistemi

327 Şaquli kombinələşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
- ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır;
- xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
- xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır

328 Neftayırma müəssisələri üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- şaquli kombinələşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə
- xammalın ardıcıl emalı
- xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

329 İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinələşmənin tipləri hansılardır?

- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
- aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji
- şaquli, üfiqi, qarışıq
- fərdi, seriyalı, kütləvi

330 Aşağıdakılardan hansı kombinələşdirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı
- istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlı, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
- istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
- müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
- müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması

331 Qarışıq kombinələşmə tipi nə vaxt olur?

- müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
- xammal kompleks emal olunanda
- xammal ardıcıl emal olunanda
- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə

332 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinələşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- anoloji məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi;
- işçilərin sayının azalması;
- müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır;
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- müxtəlif istehsalların birliyi;

333 İstehsalın ixtisaslaşması və kombinələşmənin qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinələşmə isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinələşmə isə genişləndirir;
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinələşmə isə məhdudlaşdırır;
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinələşmə isə genişləndirir;
- ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinələşmə isə genişləndirir

334 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinələşdirməni xarakterizə edir?

- Kombinələşdirmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir.
- Kombinələşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir
- Kombinələşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir
- Kombinələşdirmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir
- Kombinələşdirmə - marketinqin təşkili üsuludur

335 Əmək predmetlərinin emalının ayrı-ayrı mərhələlərinin birləşdirilməsi xarakterindən asılı olaraq kombinələşmənin formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi
- şaquli, üfiqi və qarışıq
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- xammalın ardıcıl emalına görə, xammalın kompleks emalına görə, tullantılardan istifadəyə görə
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

336 Sənayedə kombinləşdirmə nədir?

- oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir.
- birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir.
- istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir
- texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsidir.
- müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir.

337 Sənaye müəssisələrində seçmə əmsalı necə müəyyən olunur?

- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına nisbəti kimi;
- işləmək arzusunda olanların sayından işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının çıxılması ilə;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayı ilə işləmək arzusunda olanların sayının cəmi kimi;
- işləmək arzusunda olanların sayının işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayına nisbəti kimi;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına hasili kimi;

338 Sənayedə işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının fərqi kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının cəmi kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayının plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalına nisbəti kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının hasili kimi;
- plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının bazis ilindəki işçilərin sayına nisbəti kimi;

339 Sənayedə işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayı ilə əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə ənaətin cəmi kimi;
- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayı ilə əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə ənaətin hasili kimi;
- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayının əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə ənaəti nisbəti kimi;
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə ənaətin plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayından əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə ənaət çıxılır.

340 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- istehsal proqramı üzrə məmullatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- bir məmullatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmullatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar;
- bir məmullatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmullatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- bir məmullatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bir məmullatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmullatların sayına vururlar. bölünür;
- bir məmullatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmullatların sayına vururlar.

341 Kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- işin möv-süm-lü olması.
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi;
- əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması ;
- ixtisasın artırılması im-kanlarının yoxluğu;
- xidməti vəzifə üzrə inkişaf im-kanlarının yoxluğu;

342 Sənaye müəssisələrində seçmə əmsalı necə müəyyən olunur?

- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına hasili kimi;
- işləmək arzusunda olanların sayından işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının çıxılması ilə;

- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayı ilə işləmək arzusunda olanların sayının cəmi kimi;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına nisbəti kimi;
- işləmək arzusunda olanların sayının işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayına nisbəti kimi;

343 Sənayedə işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının fərqi kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının cəmi kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayının plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalına nisbəti kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının hasilini kimi;
- plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının bazis ilindəki işçilərin sayına nisbəti kimi;

344 Sənayedə işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayı ilə əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə ənaətin cəmi kimi;
- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayı ilə əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə ənaətin hasilini kimi;
- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayının əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə ənaətə nisbəti kimi;
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə ənaətin plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayından əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi he-sa-ına iş üüââsinə ənaət çıxılır.

345 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- istehsal proqramı üzrə məmullatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- bir məmullatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmullatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar;
- bir məmullatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmullatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- bir məmullatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bir məmullatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmullatların sayına vururlar. bölünür;
- bir məmullatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmullatların sayına vururlar.

346 Kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- işin möv-süm-lü olması.
- istehsalın təmər-küzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi;
- əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması ;
- ixtisasın artırılması im-kanlarının yoxluğu;
- xidməti vəzifə üzrə inkişaf im-kanlarının yoxluğu;

347 Bütün səbəblər üzündən işdən azad olunan işçilərin bütün işçilərin orta siyahı sayına olan nisbətini hansı göstəricini xarakterizə edir?

- kadrların dövriyyə əmsalı
- işi axıcılığı
- xalis işi axıcılığı
- iş qəbul əmsalı
- kadr dövriyyəsi

348 Sənaye müəssisələrində əməyin normalaşdırılmasında hansı normalardan istifadə olunmur?

- say norması;
- sürət norması;
- vaxt norması;
- istehsal norması;
- xidmət norması;

349 Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması;
- kadrlara tələbatın planlaşdırılması;
- əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması;
- kadrların seçilməsi;
- əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi.

350 Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi

351 Sənaye müəssisələrində kadrların idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması
- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- işçilərin işə qəbul olunması
- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- əməyin stimullaşdırılması

352 Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər
- mənzil kommunal təsərrüfatının işçiləri
- əsas fəhlələr
- köməkçi fəhlələr
- mütəxəssislər

353 Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə
- köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə
- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə

354 Sənaye müəssisələrində sənaye-istehsal heyətindən xidmətlə məşğul olan işçilər hansılardır?

- sosial infrastruktur işçiləri
- kiçik xidmətçi heyət
- qulluqçular
- köməkçi fəhlələr
- mütəxəssislər

355 Sənaye müəssisələrinin qeyri-istehsal bölmələrində çalışan işçilər sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- heç birinə;
- qulluqçular;
- mühəndis-texniki işçilər;
- fəhlələr;
- kiçik xidmətedici heyət.

356 Sənaye müəssisələrində təmir işləri ilə məşğul olan fəhlələr sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- kiçik xidmətedici heyət.
- mühəndis-texniki işçilər;
- şagirdlər;
- fəhlələr;
- qulluqçular;

357 Sənaye müəssisələrində çalışan kuryerlər sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- qulluqçular;
- fəhlələr;
- şagirdlər;
- kiçik xidmətedici heyət.
- mühəndis-texniki işçilər;

358 Sənaye müəssisələrinin “maliyyə” şöbəsində çalışan işçilər sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- kiçik xidmətedici heyət.
- fəhlələr;
- şagirdlər;
- qulluqçular;
- mühəndis-texniki işçilər;

359 Mühəndis-texniki işçilər heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- menecerlərə
- əsas fəhlələrə
- rəhbər işçilərə
- mütəxəssislərə
- qulluqçulara

360 Müəssisə işçiləri işləyirlər ki:

- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın;
- rentabellik yüksəlsin;
- əmək məhsuldarlığı artsın;
- [yeni cavab]
- istehsal xərcləri azaldılsın;

361 Sənaye-istehsal heyətinin idarə edilməsində əsas məqsəd nədir?

- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın;
- əmək haqqı yüksəldilsin;
- investisiya cazibədarlığını artırmaq;
- stabil əmək kollektivi formalaşdırmaq;
- əsas fondların sıradan çıxma əmsalını artırmaq;

362 Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 6.0
- 3.0
- 2.0
- 4.0
- 5.0

363 Aşağıdakılardan hansı köməkçi fəhlələrə aid deyil?

- əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr;
- hazır məhsulun daşınması ilə məşğul olan fəhlələr;

- hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr;
- texnoloji prosesdə iştirak edən fəhlələr;
- hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr;

364 Aşağıdakılardan hansı əsas fəhlələrə aiddir?

- hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr;
- təmir üçün hissə və tərtibatlar istehsal edən fəhlələr;
- hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr;
- texnoloji prosesdə iştirak edən, əmək predmetini emal etmək yolu ilə hazır məhsula çevirən fəhlələr;
- əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr;

365 İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- təmir işini həyata keçirənlər
- əmək predmetini emal edənlər
- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər;
- müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər;
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər;

366 Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 6.0
- 3.0
- 5.0
- 4.0
- 2.0

367 Sənaye istehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər

- mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları.
- menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar;
- sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular;
- fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri;
- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri;

368 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində innovasiyanın əsas istiqamətinə aiddir?

- texnoloji təkmilləşdirmələr istiqamətində yenlik etmə;
- işçilərin işə qəbulunda yenlik etmə;
- mühasibat hesabatlarında yenlik etmə;
- rentabelliyin hesablanması yenlik etmə;
- məfəətin bölgüsündə yenlik etmə;

369 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı biri elmi-texniki tərəqqi ilə innovasiya arasında əlaqəni daha dolğun əks etdirir?

- İnnovasiya həm elmi-texniki tərəqqini, həm də marketinq fəaliyyətini birləşdirir
- İnnovasiya elə elmi-texniki tərəqqinin özüdür
- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapmasıdır
- İnnovasiya - elmi-texniki tərəqqinin fundamental tədqiqatlarının bazara çıxarılması və kommersiyalaşdırılmasıdır
- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin potensial imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapan real elmi-texniki nailiyyətlərə çevrilməsini əks etdirir

370 Dövlət müəssisələrin innovasiya fəaliyyətini stimullaşdırmaq üçün hansı alətlərdən istifadə edə bilər:

- iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı, müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, vergi güzəştləri, innovasiya məhsuluna qiymətin dövlət tərəfindən qoyulması, fundamental tədqiqatların maliyyələşdirilməsi, sürətləndirilmiş amortizasiya siyasəti

- rəqabətin inkişafı, hüquqi bazanın yaradılması, patent və müəlliflik hüquqları obyektlərinin qorunması, iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı, müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, vergi güzəştləri, innovasiya məhsuluna qiymətin dövlət tərəfindən qoyulması
- müəssisələrə güzəştli uzun müddətli kreditlərin verilməsi, vergi güzəştləri (investisiya vergi krediti), patent və müəlliflik hüquqları obyektlərinin qorunması, iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı
- müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, müəssisələrin innovasiya məhsullarının dövlət tərəfindən alınması, innovasiya fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması, vergi güzəştləri, innovasiya məhsuluna qiymətin dövlət tərəfindən qoyulması
- vergi güzəştləri, müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, müəssisələrin innovasiya məhsullarının dövlət tərəfindən alınması, proqnozlaşdırma, fundamental tədqiqatların maliyyələşdirilməsi, sürətləndirilmiş amortizasiya siyasəti

371 Sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi adi amortizasiya normasının tətbiqinə (illər üzrə bərabər faizlə) nisbətən investisiyanın səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- layihə çərçivəsində fondvermini artırır;
- xalis cari dəyəri artırır;
- layihə çərçivəsində əmək haqqını azaldır.
- layihə çərçivəsində məhsulun maya dəyərini azaldır;
- layihə çərçivəsində əmək məqsuldarlığını artırır;

372 İntestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- əmək haqqı xərcləri.
- riskin səviyyəsi;
- material xərcləri;
- enerji xərcləri;
- məhsulun maya dəyəri;

373 İntestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi.
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərinin illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi;
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərq kimi;
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi;
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyərinin illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi;

374 İntestisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür;
- xalis cari dəyəri sıfır bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür;
- investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür.
- xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür;
- diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyərə nisbəti başa düşülür;

375 Aşağıdakılardan hansı titul siyahısına aid deyil?

- hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və ra-yon;
- işçilərin əmək məhsuldarlığı.
- tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri;
- əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi;
- layihə istehsal gücü;

376 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu;
- əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "zadə" üzrə tapşırıqlar;
- tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram.

- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi;
- ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titul siyahıları;

377 Aşağıdakılardan hansı titul siyahısına aid deyil?

- tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri
- işçilərin əmək məhsuldarlığı.
- hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon;
- layihə istehsal gücü
- əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi;

378 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram
- ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titul siyahılar
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi;
- əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "zadel" üzrə tapşırıqlar
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu

379 Aşağıdakılardan hansı əsaslı vəsait qoyuluşunun təkar istehsal quruluşunu xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil?

- müəssisənin texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi;
- əsas fondların amortizasiyasının əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi;
- mövcud güclərin genişləndirilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- yeni tikintiyə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi;

380 Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- yeni yaradılmış və ya modernləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi

381 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- müəssisənin cəlb etdiyi birc vəsaitləri
- müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti
- müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti

382 İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri
- kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar)
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), xidmətlər, lisenziyalar
- kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri

383 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyələndirmir?

- istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar
- yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- müəssisənin cari və perspektiv fəaliyyətinin planlaşdırılması
- yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi

384 Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün hansı inkişaf institutu mövcuddur?

- Dövlət İnvestisiya Fondu.
- Dövlət İnkişaf Bankı;
- Dövlət Vençur Fondu;
- Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti;
- Dövlət İdxal-İxrac Bankı;

385 İnvestisiyanın maliyyələşdirilməsi üçün müxtəlif mənbələrdən cəlb edilmiş vəsaitlərin dəyəri necə hesablanır?

- istehsal edilən məhsulun maya dəyərində daxil edilən amortizasiya ayırmalarına bərabər götürülür.
- istehsal edilən məhsulun maya dəyərində bərabər götürülür;
- cəlb edilmiş borc vəsaitlərinin faiz dərəcələrinə bərabər hesab edilir;
- cəlb edilmiş vəsaitlərin dəyəri və onların ümumi məbləğində xüsusi çəkilişi əsasında onların orta çəkilişi dəyər kimi;
- müəssisənin məhsul vahidinə əldə etdiyi mənfəətə bərabər götürülür;

386 Kapital qoyuluşunun təkrar istehsal quruluşu

- ümumi investisiya qoyuluşunun xərclərdən hər birinə nisbətidir.
- «kapital qoyuluşunun təkrar istehsal quruluşu» anlayışı iqtisadi ədəbiyyatda yoxdur;
- layihələndirməyə, avadanlıqların alınma, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi investisiya qoyuluşunda xüsusi çəkisinin tapılması ilə müəyyən olunur;
- yeni tikinti, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki jəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkilişinin tapılması ilə müəyyən olunur;
- xərclərin birinin digərinə nisbətidir;

387 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbələrinə aid deyil?

- istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər.
- büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları;
- borc maliyyə vəsaitləri;
- işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar;
- səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər;

388 Sənaye müəssisələrində hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- istehsal güclərinin genişləndirilməsinə;
- müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına;
- işçilərin əmək haqqının artırılmasına;
- texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə;

389 Sənaye müəssisələrində aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- fondverimi sıfıra bərabərdir.
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir;
- daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir;
- xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür;
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir;

390 Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqında qərar verilə bilər?

- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir;
- fondverimi sifira bərabərdir;
- əmək məhsuldarlığı sifira bərabərdir;
- xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür;
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir;

391 Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- daxili rentabellik norması, əmək məhsuldarlığı, materialtutumu;
- istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi;
- məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması;
- xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti;
- investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı;

392 İntestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- məhsulun əmək tutumu
- maya dəyəri;
- kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti;
- xalis cari dəyər;
- məhsulun kapital tutumu;

393 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini.
- illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini;
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini;
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərqi;
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi;

394 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər 190 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 220 manata bərabərdir;
- xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir;
- xalis cari dəyər 500 manata bərabərdir;
- xalis cari dəyər 330 manata bərabərdir;

395 Əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi
- bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski

396 Maddi investisiya nədir?

- əsas fondların cari təmiri üçün nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;
- məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərcləri ödəmək üçün nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;
- xammal və materialların alınması üçün nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;
- işləyənlərin əmək haqqını ödəmək üçün nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;
- sənayedə istehsal əsas fondların geniş təkrar istehsalı üçün xərclənməsi nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;

397 Aşağıdakılardan hansı maliyyə, maddi və intellektual sərvətlərə aid deyil?

- Nou-hau" □ patentləşdirilməmiş texniki, texnoloji, idarəetmə, maliyyə üzrə bilik əə təcrübələrin məjcmusu;

- Elmi və təcrüri tədqiqat işləmələri və başqa intellektual sərvətlər;
- Sənaye müəssisələrinin işçiləri
- Pul vəsaiti, bank əmanətləri (məqsədli), kreditlər, paylar, səhmlər və digər qiymətli kağızlar
- Binalar, qurğular, avadanlıqlar və s. maddi sərvətlər, başqa sözlə, daşınması mümkün və qeyri-mümkün olan əmlaklar;

398 Əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir
- layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir;
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərin xüsusi çəkiləridir;
- yeni tikintiyə, mövjud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir

399 Əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri.
- tikinti-quraşdırma avadanlığı, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kənd təsərrüfatı, idarə heyətinin saxlanması xərcləri;
- təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər
- müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri;
- sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri

400 Əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi

401 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir

402 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini;
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərqi;
- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini.
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi;
- illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini

403 Kapital qoyuluşu:

- qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır;
- istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir;
- səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir;
- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır;
- banka qoyulan depozitdir;

404 İncəsənət dedikdə:

- güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür;

- özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolayı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış subyektlər başa düşülür;
- müəssisənin işçiləri başa düşülür;
- müəssisənin debitorları başa düşülür;
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür;

405 Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlarıdır.
- əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər;
- məqsədli pul yatırımları;
- işlərin icraçıları (podratçılar);
- investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər;

406 İntestisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, ancaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdiş və istehsalat təcrübəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu;
- işçi qüvvəsi, müvafiq və bank lisenziyası;
- pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar;
- daşınan və daşınmaz əmlak;
- müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrübi və digər intellektual sərvətlər;

407 İntestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- məhsulun əmək tutumu;
- xalis cari dəyər;
- kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti;
- maya dəyəri
- məhsulun kapital tutumu

408 Aşağıdakılardan hansı yeyinti sənaye sahələrində əsas istehsal fondlarından istifadənin yaxşılaşdırılmasının intensiv istiqamətləri hesab olunur?

- mövsümi xammal emal edən sahələrdə mövsümliliyin azaldılması
- növbəlilik əmsalının yüksəldilməsi
- ümumi avadanlığın tərkibində fəaliyyətdə olanların miqdarının artması
- istehsal tsikli müddətinin azaldılması
- avadanlıqlarda dayanmaların ləğv edilməsi

409 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı keyfiyyət fərqi nədən ibarətdir?

- yalnız istehlak dəyərinə malik olub və mübadilə dəyəri olmayan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır
- istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
- belə bir fərq yoxdur;
- istehlak və mübadilə dəyərinə malik olan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır;
- yalnız mübadilə istehlak dəyərinə malik olub və istehlak dəyəri olmayan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır

410 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əsas fondlardan istifadə səmərəliliyini müəyyən edən amillər aid deyil?

- avadanlıq parkının texnoloji quruluşunun təkmilləşdirilməsi;
- sənaye müəssisələrində ən faydalı təmər küzləşmə və ixtisaslaşma səviyyələrinin düzgün müəyyən edilməsi;
- sənaye müəssisələrində elm və texnikanın ən yeni nailiyyətlərindən daha geniş istifadə edilməsi;
- əsas fondların bərpa dəyərinin artması.
- əsas fondların funksional tərkibinin uzlaşdırılmasının optimallıq dərəcəsi;

411 Sənaye müəssisəsinin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- avadanlığın vaxt fondu
- istehsal meydançalarının sahəsi
- qurulmuş avadanlıqların sayı
- avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi
- avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məhsuldarlıq norması

412 İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- əsas fondların rentabelliği
- fondverimi
- istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- növbəlilik əmsalı
- avadanlıqlardan istifadə əmsalı

413 Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

- il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması
- növbəlilik əmsalının artırılması
- avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması
- xammal və materialların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsini təmin etməklə
- avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması

414 Sənayedə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil

- istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və müntəzəm, boşdayanma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərarda gəlməsini təmin edilməsi
- material emalının sürətinin artırılması
- avadanlığın birdəfəlik yükünün artırılması
- avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təc-hizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi
- xammal və materialları istehsala hazırlamaqla, onların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi

415 Sənayedə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin dəyər göstəricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir

- əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək
- istehsal gücünü müəyyənləşdirmək
- avadanlıq balansını tərtib etmək
- amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini müəyyən etmək
- istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları müəyyən etmək

416 Sənayedə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin natural göstəricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- avadanlıq balansını tərtib etmək və fondverimini müəyyən etmək
- kadrlara olan tələbatı və istehsal gücünü müəyyən etmək
- istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları və fondtutumunu müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və amortizasiya ayırmalarını müəyyən etmək

417 Sənayenin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?

- istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
- istehsal edilən məhsulun mürəkkəblik dərəcəsi
- elmi-texniki tərəqqi
- kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi

418 Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- əsas fondların orta illik dəyərini il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcminə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların orta illik dəyərində nisbəti kimi;
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların bərpa dəyərində nisbəti kimi;

419 Əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- fondtutumu və təzələnmə əmsalı
- iqtisadi və sosial
- əsas fondların dəyərini artım tempi və köhnəlmə müddəti
- fondverimi və növbəlilik əmsalı
- fondverimi və köhnəlmə müddəti

420 Sənaye müəssisəsində işçilərin sayı 500 nəfər, fəhlələrin sayı 400 nəfər və istehsal əsas fondların dəyəri 800 min manat olarsa onda həmin müəssisədə fondla silahlılığı göstəricisi neçə olar?

- 3 min man/nəfər;
- 1,8 min man/nəfər;
- 1,6 min man/nəfər;
- 2 min man/nəfər;
- 2,2 min man/nəfər;

421 Sənaye müəssisələrində əməyin fondla silahlılığı göstəricisi necə hesablanır?

- əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərində nisbəti kimi;
- əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi;
- istehsal əsas fondların dəyərini bütün işçilərin sayına nisbəti kimi;
- istehsal əsas fondların dəyərini fəhlələrin sayına nisbəti kimi;
- əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi;

422 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondların köhnəlmə məbləğinin əsas fondların tam ilkin dəyərində nisbəti nəyi müəyyən edir?

- mənəvi köhnəlməni.
- fond tutumunu;
- fond verimini;
- köhnəlmə əmsalını;
- qalıq dəyərini;

423 Sənaye müəssisəsində əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəri 40 min manatdır. 01.07. tarixindən 18 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir, 01.07. tarixdən isə 14 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. Əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın.

- 46 min manat
- 40 min manat
- 38 min manat
- 42 min manat
- 44 min manat

424 Əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəri 20 min manatdır. 01.05. tarixindən 12 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir, 01.09. tarixdən isə 6 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. Əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın.

- 19,5 min manat
- 29 min manat
- 23 min manat
- 26 min manat
- 20,5 min manat

425 Fasiləli proseslərə malik sahələrdə əsas istehsal fondlarından istifadəni xarakterizə edən mühüm natural göstərici hansıdır?

- artım əmsalı
- yenilənmə əmsalı
- fondverimi
- növbəlilik əmsalı
- sıradan çıxma əmsalı

426 Fəaliyyət göstərən müəssisələrdə qalıq dəyəri nədir?

- ilkin dəyərdən yüksəkdir
- ilkin dəyərə bərabərdir
- ləğv olunma dəyərindən aşağıdır
- ləğv olunma dəyərindən aşınmanın miqdarı qədər yüksəkdir
- ilkin dəyərdən aşınmanın miqdarı qədər aşağıdır

427 Yeni tikilmiş sənaye müəssisələrində qalıq dəyəri...

- bərpa dəyərindən aşağıdır
- ilkin dəyərdən aşağıdır
- ilkin dəyərdən yüksəkdir
- ilkin (bərpa) dəyərində bərabərdir
- bərpa dəyərindən yüksəkdir

428 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 15 %.
- 23,07 %;
- 37,5 %;
- 60 %;
- 100 %;

429 Əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- köhnəmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi;
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini ilin axırına olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;

430 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?

- 40 %;
- 25 %.
- 16,7 %;
- 10 %;
- 50 %;

431 Əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini ilin axırına olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- köhnəmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi;
- köhnəmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi;

- baxılan dövrdə istifa-də-dən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin əvvəlinə olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;
- baxılan dövrdə istifa-də-dən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin sonuna olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;

432 Sənaye müəssisələrində «kitabxana fondu» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- «İstehsal ləvazimat-ları»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- «Sair əsas fondlar»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;

433 Sənaye müəssisələrində «yanğından mühafizə əşyaları» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- «Alətlər»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- «İstehsal ləvazimat-ları»;

434 Sənaye müəssisələrində «iş dəzgahlarının aralarına çəkilən çəpərlər» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- «Alətlər»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- «İstehsal ləvazimatları»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;

435 Sənaye müəssisələrində «elektrik, istilik və buxarla işləyən darcılar» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- «Alətlər»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «İstehsal ləvazimat-ları»;

436 Sənaye müəssisələrində «Nəzarət-ölçü və nizamlama cihazları» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- «Alətlər»;
- «Ötürücü qurğular»;
- «Qurğular»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «İstehsal ləvazimatları»;

437 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasında hansı fərqlər var?

- nisbi və mütləq fərqlər;
- yalnız keyfiyyət;
- yalnız kəmiyyət;
- kəmiyyət və keyfiyyət;
- heç bir fərq yoxdur;

438 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı kəmiyyət fərqi nədən ibarətdir?

- əsas fondlar istehsal vasitələrinin tərkibinə aid deyil;
- belə bir fərq yoxdur;

- əsas fondlar istehsal vasitələrindən genişdir;
- istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
- istehsal vasitələri əsas fondların tərkibinə aiddir;

439 Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi;
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi;
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi;
- əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi;
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi;

440 Sənaye müəssisələrində amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərində əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi;
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərində hasili kimi;
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərində əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi;
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla;
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi;

441 Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərində mövcud əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi
- əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilkin əvvəlində olan dəyərində nisbəti kimi
- əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərində nisbəti kimi
- əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilkin sonuna qalıq dəyərində nisbəti kimi

442 Sənaye müəssisəsi 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu nəyə aiddir?

- amortizasiya fonduna
- dövrüyyə fondlarına
- ehtiyat fonduna
- əsas fondlara
- nizamnamə fonduna

443 Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 15 faizdək
- 7 faizdək
- 20 faizdək
- 25 faizdək
- 10 faizdək

444 Əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi ünsürləri üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 15 faizdək
- 20 faizdək
- 25 faizdək
- 10 faizdək
- 7 faizdək

445 Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir;
- müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır;
- müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir;
- əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır;

- istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır;

446 Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir.

- 15 faizədək
 20 faizədək
 25 faizədək
 7 faizədək
 10 faizədək

447 İstehsal əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti
 texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti
 aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
 ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
 əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi

448 Əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
 qalıq və satış dəyərinə görə
 ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
 ilkin və bərpa dəyərinə görə
 köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə

449 Əsas fondların amortizasiyası nədir?

- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
 mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
 əsas fondların dəyərindəki artım
 aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər
 əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi

450 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- ümumzavod xərcləri
 dövretmə əmsalı
 amortizasiya norması
 avadanlıqların məhsuldarlığı
 məhsulun əməktutumu

451 Əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmasalı:

- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir
 əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
 fondlasilahlılığın artmasını göstərir
 əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
 əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir

452 Fiziki aşınmanın meyllilik dərəcəsinin müəyyən etmək üçün tətbiq olunan əsas istehsal fondların dəyəri necə adlanır?

- mütləq dəyər.
 bərpa;
 ilkin;
 qalıq;
 tam;

453 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondlar köhnəlmənin hansı növündə qismən və tam köhnəlirlər?

- sosial köhnəlmə.
- texniki köhnəlmə;
- təşkilati köhnəlmə;
- fiziki köhnəlmə;
- mənəvi köhnəlmə;

454 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondların köhnəlməsinin hansı növünü modernləşdirmə ilə aradan qaldırmaq mümkündür?

- sosial köhnəlmə.
- texniki köhnəlmə;
- təşkilati köhnəlmə;
- fiziki köhnəlmə;
- mənəvi köhnəlmə;

455 Sənaye müəssisələrində müterəqqi texnika mənəvi cəhətdən köhnəlmiş ancaq fiziki cəhətdən hələ yararlı olan öz sələfini nə vaxt sıxışdırıb istehsaldan çıxara bilər?

- yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyərdən az olsun;
- müəssisənin maliyyə imkanları məhdudlaşanda;
- müəssisə sifarişləri vaxtında yerin yetirə bilmədikdə;
- yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyərdən çox olsun
- yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyərə bərabər olsun;

456 Fondverimi, fondlarla silahlanma və əmək məhsuldarlığı göstəriciləri arasında hansı əlaqə mövcuddur?

- fondla silahlanma fondveriminin əmək məhsuldarlığına nisbətini əks etdirir
- əmək məhsuldarlığı – fondla silahlanmanın fondveriminə nisbətidir
- əmək məhsuldarlığı – fondveriminin fondla silahlanmaya nisbətidir
- əmək məhsuldarlığı özündə fondverimi və fondla silahlanmanın məhsuldarlığını əks etdirir
- fondla silahlanma əməyin və fondveriminin məhsuldarlığıdır

457 Aşağıdakılardan hansıları əsas fondların aktiv hissəsinə aiddir?

- ötrücü qurğular.
- nəqliyyat vasitələri;
- istehsal binası;
- iş maşın və avadanlıqları;
- anbarlar;

458 Aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- əsas fondlar özlərinin fiziki və kimyəvi xassələrini istehsal olunan məhsula keçirir;
- əsas fondlar bir istehsal tsiklında tam istehlak olunur;
- əsas fondlar natural formasını dəyişir;
- əsas fondların minimum dəyəri şərti maliyyə vahidinin 100 misindən çox olmalıdır.
- istənilən istehsal vasitəsi əsas fondur

459 Fiziki aşınmanın meyllilik dərəcəsinin müəyyən etmək üçün tətbiq olunan əsas istehsal fondların dəyəri necə adlanır

- mütləq dəyər.
- bərpa;
- ilkin;
- qalıq;

tam;

460 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- avadanlıqların yerləşdirilməsində
- avadanlıq yeni alınanda
- avadanlıq satıldıqda
- avadanlıq fiziki köhnələndə
- avadanlıqların yerini dəyişdikdə

461 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- istehsalın inkişafı fondundan;
- nizamnamə fondundan;
- amortizasiya fondundan;
- təmir fondundan;
- ehtiyat fondundan;

462 İstehsal gücü nədir?

- müəssisənin bazardakı payıdır
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
- müəssisənin illik istehsal həcmi

463 Sənayenin əsas fondlarına nə aid deyil?

- Zavoddaxili su kəmərləri
- Səxdə qurulmuş avadanlıq
- Binalar
- Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq
- Nəqliyyat vasitələri

464 Əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- texniki, mənəvi, sosial, siyasi
- mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi
- texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi

465 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- nəqliyyat vasitəsi
- dəzgah
- bina
- məmulat
- qurğu

466 İstehsal əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
- qurğu və materiallar
- bina və nəqliyyat vasitələri
- binalar və yanacaq ehtiyatları

467 İstehsal əsas fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir
- öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir.
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır

468 Kənd təsərrüfatı xammalının hansı növləri var?

- mineral, süni və ikinci
- birinci və ikinci
- süni və təbii
- bitki və heyvan mənşəli
- mineral, süni və əsas

469 Faydalı qazıntının mənimsənilməsinin iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğunluğu öz əksini aşağıdakı hansı göstəricilərin necəliyində tapmır?

- əmək məhsuldarlığı;
- əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti;
- faydalı qazıntıdan ehtiyatın həcmi;
- sahibkarlıq mühiti;
- zənginləşdirilmiş xammalın hər tonunun maya dəyəri;

470 Faydalı qazıntının mənimsənilməsinin iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğunluğu öz əksini aşağıdakı hansı göstəricilərin necəliyində tapmır?

- zənginləşdirilmiş hər ton xammala əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləği;
- faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi tərkibi, keyfiyyəti;
- tikintinin müddəti
- materialtutumluğunun səviyyəsi
- faydalı qazıntının çıxarılma şəraiti □ açıq və ya şaxta üsulu;

471 Həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar hansı qrupa aiddir?

- S1 və B;
- S1;
- A və S1;
- S2;
- B;

472 Kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyi ilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar hansı qrupa aiddir?

- S2 və B;
- B;
- A;
- S1;
- S2;

473 Kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar hansı qrupa aiddir?

- S2 və B;

- B;
 S1;
 A;
 S2;

474 Kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar hansı qrupa aiddir?

- A və B;
 S1;
 A;
 B;
 S2;

475 Kəşfolma və hazırlıq dərəcələrinə görə ehtiyatların hansı kateqoriyalara bölünürlər?

- A, B, S, D
 S1, S2, S3, S4
 A1, A2, S1, S2
 A, B, S1, S2
 A1, A2, A3, A4

476 Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqın dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi
 topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
 dövriyyə fondlarının həcminin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
 topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqına nisbəti kimi
 dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi

477 Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

- istehsal edimiş məhsulun həcminin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
 dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisinin tərsi kimi
 topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqına nisbəti kimi
 dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
 dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi

478 Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
 xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
 dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
 təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər
 xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf

479 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun maya dəyərindən və əməyin təşkilindən
 istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən;
 istehsal tsiklinin uzunluğundan, əsas fondların yenilənmə əmsalından və məhsulun maya dəyərindən;
 istehsal tsiklinin uzunluğundan, məhsulun maya dəyərindən və istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
 istehsal olunan məhsulun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunluğundan

480 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri.
 istehsal tsiklinin uzunluğu

- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi
- debitor borclərinin həcmi və tərkibi
- məhsulun maya dəyəri

481 Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi.
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansı qiyətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- topdansı qiyətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi;
- dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;

482 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 12.0
- 2.4
- 2.4
- 4.8
- 6.0

483 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 360 min man, ayın axırına qalığı 120 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 0.6
- 0,3;
- 0.1
- 0.2
- 0,4;

484 I rübdə dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı 240 min man, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdır, II rübdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı 1,2 dəfə artırsa, onda II rübdə 1200 min manat məbləğində məhsulu satmaq üçün tələb olunan dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı nəyə bərabərdir?

- 260 min man
- 160 min man;
- 150 min man
- 180 min man;
- 200 min man

485 Faydalı qazıntının hasil olunmasının iqtisadi məqsədəuyğunluq göstəriciləri aşağıdakıların hansı ilə müəyyən olunur?

- məssisənin təşkilati-hüquqi forması ilə.
- fondla silahlanma səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- fondverminin yüksəldilməsi;
- məhsuldar qüvvələrin düzgün yerləşdirilməsi;
- mexanikləşmə səviyyəsi ilə;

486 Cari dövr üçün sənayenin və habelə istismarın texniki şəraiti tələblərinə cavab verən və işlənməsi iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğun olan yataqların ehtiyatları hansı ehtiyat növünə aiddir?

- əmtəlik geoloji ehtiyatlara;
- Xüsusi geoloji ehtiyatlara;
- balans geoloji ehtiyatlarına;
- texniki-iqtisadi geoloji ehtiyatlara;
- Balansdankənar geoloji ehtiyatlara;

487 Faydalı qazıntıdan geoloji ehtiyat müəyyən vaxt müddətində texniki-iqtisadi imkanın və praktiki cəhətdən istifadə mümkünliyünün dərəcələrinə görə hansı ehtiyat növlərinə bölünür?

- Xüsusi və balansdankənar geoloji ehtiyatlar;
- Xüsusi və balans geoloji ehtiyatlar;
- Xüsusi və ümumi geoloji ehtiyatlar;
- balans və balansdankənar geoloji ehtiyatlar;
- Balansdankənar və ümumi geoloji ehtiyatlar;

488 “S2” kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir

489 “S1” kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;

490 “B” kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;

491 “A” kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;

- kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;

492 Xammal və ya xam material hazır məhsulun formalaşmasındakı roluna görə hansı qruplara bölünür?

- bitməmiş məhsul və yarımfabrikatlar.
- əsas materiallar və bitməmiş məhsul;
- əsas materiallar və yarımfabrikatlar
- əsas və köməkçi materiallar;
- əsas materiallar və zadellər;

493 Bitməmiş istehsala aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər
- istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- hazır məhsulun dəyəri;
- istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunəsinin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;

494 Hansı göstəricilər dövrüyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- fondverimi və fondtutumu göstəriciləri
- dövrüyyə vəsaitlərinin orta qalığı və fondverimi göstəriciləri
- dövrüyyə vəsaitlərinin məhsuldarlığı və ehtiyatı göstəriciləri;
- dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə və yüklənmə əmsalı;
- növbəlilik əmsalı

495 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir

- gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərində daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər
- hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
- hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər
- hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərində daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- hazırkı dövrdə maya dəyərində daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;

496 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- mənfəətin həcmi
- işçilərin sayı
- əsas fondların orta illik dəyəri
- istehsal tsiklinin uzunluğu
- işçilərin axını

497 Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- fərdi və qrup normaları
- perspektiv və müfəssəl normalar
- kütləvi və iriləşdirilmiş normalar
- müfəssəl və fərdi normalar
- fərdi və kütləvi normalar

498 Normalaşdırılmayan dövrüyyə vəsaitlərinə aiddir:

- pul vəsaitləri
- gələcək dövrün xərcləri

- bitməmiş ehtiyatlar;
- istehsal ehtiyatları
- hazır məhsul

499 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- texniki-təşkilati itkilər
- texnoloji tullantılar
- texnoloji itkilər
- xalis məsrəf
- təchizat itkiləri

500 Sənayenin istehsalının istehlak etdiyi xammal və materiallara nələr daxildir?

- mineral xammal, kənd təsərrüfatı xammalı, süni materiallar
- bitməmiş məhsul, hazır məhsul, material
- süni və mintetik məhsullar, dəri əvəzləyiciləri və istehlak şeyləri
- istehsal vasitələri və istehlak şeyləri
- xammal, material, dəstləşdirici məmulatlar, hazır məhsul

501 Normalaşdırılmayan dövrüyyə vəsaitlərinə aiddir:

- hazır məhsul;
- istehsal ehtiyatları
- pul vəsaitləri.
- bitməmiş ehtiyatlar
- gələcək dövrün xərcləri

502 Sənaye əhəmiyyətli müxtəlif yataqların nisbi iqtisadi səmərəliliyi necə hesablanır?

- $S = S_k + S_h + E_n\Theta_k + E_n\Theta_h - N$
- $S = (S_k + S_h + E_n\Theta_k + E_n\Theta_h) / N$
- $S = S_k + S_h - (E_n\Theta_k + E_n\Theta_h + N)$
- $S = (S_k + S_h + E_n\Theta_k + E_n\Theta_h) \times N$
- $S = S_k + S_h + E_n\Theta_k + E_n\Theta_h + N$

503 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində material resurslarına qənaətin əsas istiqamətlərinə aiddir?

- Əlavə işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi.
- Fondtutumunun səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- Maşın, mexnizm və məmulatın çəksinin azaldılması;
- İstehsal tsiklinin uzunluğunun böyüdülməsi;
- Bitməmiş məhsulun miqdarının artırılması;

504 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində material resurslarına qənaətin əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- Maşın, mexnizm və məmulatın çəksinin azaldılması;
- Əlavə işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi.
- Xammaldan kompleks istifadə olunması;
- Tullantıların təsərrüfat dövrüyyəsinə cəlb edilməsi;
- İstehsal itkilərinin və tullantılarının minimuma endirilməsi;

505 Sənaye müəssisələrində əsas materiallar nədir?

- normal iş şəraiti yaratmaq üçün sərf edilən materiallar;
- istehsal edilən məhsulun "baş substansiyasını" təşkil edən materiallar;
- məhsulun qablaşdırılmasında istifadə olunan materiallar
- normal iş şəraiti yaratmaq üçün sərf edilən və istehsal avadanlıqları tərəfindən işlədilən materiallar

- istehsal avadanlıqları tərəfindən işlədilən materiallar

506 Tədavül fondlarına daxildir:

- istehsal ehtiyatları
 hazır məhsul
 bitməmiş istehsal
 maşın və avadanlıqlar
 gələcək dövrün xərcləri;

507 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tezköhnələn əşyalar
 yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
 xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar
 köməkçi materiallar
 tara və tara materialları

508 Aşağıdakılardan hansı tədavül fondlarına aid deyil?

- debitor borcları
 az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
 anbardakı hazır məhsul
 yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
 pul vəsaitləri

509 Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- istehsal ehtiyatları və qurğuları
 pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
 gələcək dövrün xərcləri və btürücü qurğular
 dövriyyə fondları və tədavül fondları
 dövrüyyə fondları və əsas fondlar

510 Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
 pul vəsaitləri, azqiymətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları
 istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
 tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
 yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul

511 Sənayenin dövriyyə fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
 istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
 öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
 istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
 yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır

512 Mineral xammala nə daxil deyil?

- neft
 plastik kütlə
 dəmir filizi
 qum
 miss filizi

513 Fərz edək ki, sənaye müəssisəsində bir il ərzində 5000 hissə hazırlanıb və onların istehsalına 18200 kq polad istehlak edilmiş, bir ədəd hissəyə məsrəf norması 3,9 kq olarsa onda bu müəssisədə polada qənaətin miqdarı nə qədər olar?

- 16917,9 kq;
- 3384,6 kq;
- 14196 kq;
- 1300 kq;
- 9666,7 kq;

514 Sənaye müəssisəsində bitməmiş istehsalda maya dəyəri 210 min manat və hazır məhsulun maya dəyəri 420 min manat olarsa onda məmumatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi nə qədərdir?

- 4;
- 210;
- 2;
- 0,5;
- 630;

515 Sənaye müəssisələrində məmumatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi necə hesablanır?

- hazır məhsulun maya dəyəri ilə bitməmiş istehsalda maya dəyərinin hasili kimi
- hazır məhsulun maya dəyəri ilə bitməmiş istehsalda maya dəyərinin cəmi kimi
- hazır məhsulun maya dəyəri ilə bitməmiş istehsalda maya dəyərinin fərqi kimi;
- bitməmiş istehsalda maya dəyərinin hazır məhsulun maya dəyərinə nisbəti kimi;
- hazır məhsulun maya dəyərinin bitməmiş istehsalda maya dəyərinə nisbəti kimi;

516 Sənaye müəssisəsində natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi 1000 ədəd, məhsul vahidinin maya dəyəri 432 min manat, məhsul istehsalı müddəti 0,4 gün və məmumatın bitməmiş istehsalda hazırolma əmsali 0,5 olarsa onda dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi nə qədərdir?

- 43200 min manat;
- 34560 min manat;
- 216000 min manat;
- 86400 min manat;
- 540000 min manat;

517 Sənaye müəssisələrində dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi necə hesablanır?

- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri və məmumatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin hasili kimi;
- məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsul istehsalı müddəti və məmumatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin hasili kimi;
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsul istehsalı müddəti və məmumatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin cəmi kimi;
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsul istehsalı müddəti və məmumatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin hasili kimi;
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul istehsalı müddəti və məmumatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin hasili kimi;

518 Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi;
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi;
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi cəmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi;
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi cəmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi;
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi;

519 Sənaye müəssisələrində il ərzində dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi necə hesablanır?

- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin cəmi kimi
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi;
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin cəmi kimi

520 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “S” qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- 5 faizi
- 55 faizi
- 30 faizi
- 45-50 faizi
- 75-80 faizi

521 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “S” qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- 80-85 faizi
- 40-45 faizi
- 25-30 faizi
- 60-65 faizi
- 70-75 faizi

522 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “B” qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- 75 faizi;
- 65 faizi;
- 80 faizi;
- 20 faizi;
- 35 faizi;

523 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “B” qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- 15 faizi
- 23 faizi
- 7 faizi;
- 25 faizi;
- 45 faizi

524 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “A” qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- 40-55 faizi
- 15-20 faizi
- 5 - 10 faizi
- 70-80 faizi
- 25-30 faizi

525 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur.
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur;
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur;

526 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi

527 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi;
- hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi.
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi;

528 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur.
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur.
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur

529 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi;
- materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi;
- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur;
- materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığına vurulur;

530 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur;
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi;
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur;
- orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur;

531 Maddi resursların təfəssüləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?

- perspektiv və müfəssəl normalar
- müfəssəl və qrup normaları
- iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
- iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
- qrup və iriləşdirilmiş normalar

532 Bitməmiş istehsalda dövrüyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil?

- məhsulun maya dəyərindən.
- istehsal olunan məhsulun həcmindən;
- istehsal tsiklinin uzunluğundan;
- reallaşdırılmış məhsulun həcmindən;
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən;

533 İki məhsul göndərmə arasındakı vaxt intervalında müəssisənin normal işini təmin etmək üçün hansı növ ehtiyat yaradılır?

- müəssisədaxili ehtiyat
- hazırlıq ehtiyatı
- sığorta ehtiyatı
- cari ehtiyat
- mövsümü ehtiyat

534 Sənaye müəssisəsinin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda.
- müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstləşdirilməsi) zəruriliyi yarandıqda
- avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə;
- əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda
- avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə

535 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- məhsula ehtiyac əlamətlər
- demoqrafik əlamətlər
- coğrafi əlamətlər
- təşkilati əlamətlər
- psixografik əlamətlər

536 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- iqtisadi əlamətlər
- texniki əlamətlər
- texnoloji əlamətlər
- psixografik əlamətlər
- təşkilati əlamətlər

537 Sənaye müəssisəsində bir il ərzində məmulat istehsalında dövrüyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan məbləği 189540 min manat olarsa onda günlük bitməmiş istehsalın məbləği nə qədər olar?

- 520,7 min manat;

- 526,5 min manat;
- 523,6 min manat;
- 522,1 min manat;
- 519,3 min manat;

538 Sənaye müəssisələrində normalaşdırılmış dövriyyə vəsaitin hansı elementi dövriyyə fondlarının strukturunda ən aşağı xüsusi çəkiyə malikdir?

- hesablarda olan vəsaitlər
- bitməmiş istehsal və yarımfabrikatlar
- istehsal ehtiyatları
- gələcək dövrün xərcləri
- anbarda olan hazır məhsul

539 Sənaye müəssisələrində normalaşdırılmış dövriyyə vəsaitin hansı elementi dövriyyə fondlarının strukturunda daha çox xüsusi çəkiyə malikdir?

- hesablarda olan vəsaitlər
- gələcək dövrün xərcləri
- bitməmiş istehsal və yarımfabrikatlar
- istehsal ehtiyatları
- anbarda olan hazır məhsul

540 Sənaye müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?

- 10;
- 20;
- 25;
- 5.0
- 15;

541 Sənaye müəssisəsinin dövriyyə vəsaitləri nədir?

- müəssisənin dövriyyə fondları və tədavül fondlarının hasilidir;
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- müəssisənin öz pul vəsaitinin fasiləsiz dövrünün təmin etmək məqsədilə dövriyyə və tədavül fondlarının yarınmasına avans edilmiş pul vəsaitinin məcmusudur.
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar

542 İstehsal ehtiyatlarının növləri hansılardır?

- istehsal, satış, xidmət, cari
- uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq
- cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü
- cari, istehsal, satış, sığorta

543 Əmtəə birjasında idarə heyətinin səlahiyyətinə aid deyil:

- birjanın kommersiya məlumatlarının dərij olunması və reklam fəaliyyətinin təşkili.
- birja əmlakının əldə edilməsi və satılması və birja komitəsinin sərənjamı ilə onun adından digər hüquqi əməliyyatların həyata keçirilməsi;
- uçotun təşkili və aparılması, müəyyən edilmiş statistik hesabatların hazırlanması, birjanın təsərrüfat-maliyyə fəaliyyətinin təmin olunması;
- birja üzvlüyünə qəbul olunma, birja üzvlüyündən azad olunma məsələlərinin nəzərdən keçirilməsi və həll olunması;
- muzzla işləyən və birja üzvü olmayan işçilərin və qulluqçuların işə qəbulunun və işdən azad olunmasının həyata keçirilməsi;

544 Əmtəə birjasında kotirovka komissiyasının əsas vəzifəsi:

- birja zalında birja ticarətinin həyata keçirilməsini təmin etməkdir;
- birjada əqdlərin bağlanması zamanı qiymətlərin müxtəlif növlərinin uçotunun təşkil etməkdən ibarətdir;
- birjada əqdləri sənədləşdirməkdən, tərəflərin müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə nəzarət etməkdən ibarətdir.
- birjada əqdlərin bağlanması üçün zəruri materiallarla təmin etməkdən ibarətdir;
- birja ticarətinə daxil olan əmtəələrin ekspertizasını həyata keçirməkdən ibarətdir;

545 Birja ticarət qaydalarında nə öz əksini tapmır?

- birja əqdlərinin növləri;
- birja sövdələşmələrinin aparılması qaydası;
- birjanın zəruri struktur bölmələrinin yaradılması qaydası.
- birja ticarəti qaydalarını pozmağa görə sanksiyalar;
- birja əqdlərinin qeydə alınması və uçotu qaydası;

546 Əmtəə birjasında birja komitəsinin (şurasının) səlyahətlərinə nə daxil deyil?

- nizamnamə kapitalına əlavə payların qoyulması qaydası və müddətini müəyyən etmək;
- müqavilə bağlamaq, birjanın əmlakına və vəsaitlərinə sərənjam vermək;
- birja ticarətinin gününü və saatını müəyyən etmək;
- brokerlər üçün ixtisas imtahanlarını həyata keçirməyi, onların birjada qeydiyyatını təşkil etmək.
- idarə heyətinin hesabatlarına baxmaq;

547 Əmtəə birjasının idarətmə orqalarına nə daxil deyil?

- birja komitəsi (şurası);
- idarə heyəti;
- kotirovka komissiyası;
- arbitraj komissiyası.
- tarif şurası;

548 Əmtəə birjasında ticarət qaydaları hansı orqan tərəfindən təsdiq edilir?

- birjanın arbitraj komissiyası.
- birjanın idarə heyəti;
- birjanın prezidenti;
- birjanın ümumi yığıncağı;
- birjanın kotirovka komissiyası;

549 Aşağıdakılardan hansı birja əqdlərinin növünə aid deyil?

- opsiya əqdləri;
- forvard əqdləri;
- real əmtəənin alqı-satqısına dair əqdlər;
- françayz əqdləri;
- fyuçers əqdləri;

550 Sənaye müəssisəsində istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?

- növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı);
- plan ili üçün görülməli işin həcmi;
- iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması;
- avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi);
- avadanlıqdan istifadə əmsalı;

551 Sənaye müəssisəsində mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- iki məhsul-göndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar iş-ləməsini təmin etmək məqsədilə.
- gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə;
- müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxt-aşırılığında kənarlaşma-lar baş verən zaman istehsalın fasilə-siz-liyini təmin etmək məqsədilə;
- xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar;
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar;

552 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) da-nı-şıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- təfsilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristi-kası-nın hərtərəfli müəyyən olunması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- məhsulun satış strategiyasının müəyyən olunması.
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

553 Sənaye müəssisəsində materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?

- oxşarlığa görə hesablama metodu (analoci metod);
- nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu;
- məmumat üzrə hesablama metodu;
- materialtutumluğa görə hesablama metodu;
- hissə (detal) üzrə hesablama metodu;

554 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi;
- səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması;
- material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi;
- müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək;
- material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumiləşdiriji hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi;

555 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmil-ləşdir-mək;
- məhsulgöndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələrini qurmaq;
- material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birqərarda, tam və vaxtında təmin etmək;
- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi;
- maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək;

556 Marketing proqramının hazırlanmasında aşağıdakı elementlərin hansından istifadə edilmir?

- marketing məqsədlərinin müəyyən olunması.
- bazar segmentinin müəyyən edilməsi;
- satış bazarının müəyyən edilməsi;
- dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə uzunluğunun müəyyən edilməsi;
- daxili və xarici mühit amillərinin təsirinin uçota alınması ilə planların dəqiqləşdirilməsi;

557 Əmtəə birjasının üzvü ola bilər:

- ictimai birliklər, dini və xeyriyyə təşkilatları və fondları.
- ali və yerli dövlət hakimiyyəti və idarəetmə orqanlar;
- əmtəə birjasının qulluqçuları;
- birjada satılan əmtəənin ticarəti ilə məşğul olan müəssisələr;
- banklar, kredit və sığorta təşkilatları;

558 Fyuçers kontraktı nədir?

- birjada klrinq xidmətinin göstərilməsini nəzərdə tutan kontraktdır.
- Birjada bağlanan və alıcının faktiki olaraq əməəni aldığıın təsdiqləyən kontraktdır;
- birjada bağlanan və alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin almaq hüququnun təsbit olunduğu, lakin bunu zəruri etməyən kontraktdır;
- birjada bağlanan və alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin alınmasını zəruri edən standart kontraktdır;
- əmtəələrin saxlanması və daşınm asını tənzimləyən kontraktdır;

559 Opsion kontraktı:

- əmtəələrin saxlanması və daşınm asını tənzimləyən kontraktdır.
- alıcının faktiki olaraq əməəni aldığıın təsdiqləyən kontraktdır;
- alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin alınmasını zəruri edən kontraktdır;
- alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin almaq hüququnun təsbit olunduğu, lakin bunu zəruri etməyən kontraktdır;
- birjanın işçisi ilə onun idarə heyətinin arasında bağlanan kontratdır;

560 Aşağıdakılardan hansı əmtəə birjasının vəzifələrinə aid deyil?

- istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi;
- birja əqdlərinin qeydə alınması və rəsmiləşdirilməsi;
- daimi fəaliyyət göstərən topdansatış əmtəə bazarının təşkili;
- birja iştirakçıları tələb edərlərsə, real əmtəənin keyfiyyət ekspertizasını təşkil etmək;
- birjada satılan əmtəələrin satış şərtlərini əks etdirən büllüenlərin nəşr edilməsi;

561 Birjada həyata keçirən fəaliyyət növlərinə (əməliyyatlara) aiddir:

- texnoloji prosesin təşkili;
- istehsal fəaliyyəti;
- opsiion kontraktlarının bağlanması.
- innovasiya fəaliyyəti;
- icarə müqavilələrinin bağlanması;

562 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanmasında hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəf normasından;
- fondverimi və dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən;
- əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelindən;
- qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normasından.
- işçilərin sayı və vaxt fondundan;

563 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının II mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- təfsilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

564 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının V mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- təfsilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;

- müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

565 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının IV mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- təfəssülləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

566 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının III mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- təfəssülləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;
- firma və müəssisənin material resurslarına tələbatının təmin edilməsi.

567 Maddi-texniki təminat nədir?

- müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir;
- müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir;
- müəssisədə istehsalın material resurslar və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir;
- müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir;
- müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir;

568 Marketing nədir?

- idarəetmənin metodlarından biridir.
- müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir;
- müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir;
- bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir;
- bazarın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesidir;

569 Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- kommissiyajerlər;
- distributerlər;
- konsaltinq təşkilatı.
- agentlər;
- dilerlər;

570 Sənaye müəssisəsinin marketing sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:

- məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında;
- plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanmasında;
- bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsinə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında.
- potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəyyən edilməsində;
- bazarın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində);

571 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin marketing fəaliyyətinə aid deyil?

- bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyacların həcmi, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedişinin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması.
- işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənilib hazırlanması;

- müəssisələrin istehsal həcmnin (təklifinin) bazarın mövcud potensial tələblərinə uyğunlaşdırılma imkanlarının araşdırılması;
- müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məhsul bazarının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstərilməsi
- müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin göstərilməsinə nəzarət edilməsi;

572 Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına daxil deyil?

- yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi
- məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili.
- istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi;
- məhsul çeşidinin planlaşdırılması;
- satışdan sonrakı xidmətin təşkili;

573 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsində marketinq fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

- istehlakçıların (alıcıların) təhlili;
- daxili mühitin təhlili;
- xarici mühitin təhlili.
- qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması;
- bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması;

574 Birja məhsuluna görə birjaların hansı növləri var?

- istehsal, kommersiya, fond;
- əmtəə, fond, valyuta;
- qapalı, açıq, qarışıq.
- universa, beynəlxalq, ixtisaslaşmış;
- texniki, texnoloji, iqtisadi;

575 Diler:

- əmtəələrin daşınmasını təşkil edən şəxsdir;
- birjanın arbitraj komissiyasının üzvü olan şəxsdir;
- əmtəələrin alqı və satqısı üzrə sifarişçinin vəsaiti hesabına onun xeyrinə öz adından və ya sifarişçinin adından vasitəçilik edən şəxsdir.
- öz adından və öz vəsaitinə əmtəələrin alqı və satqısını həyata keçirən şəxsdir;
- birjanın idarə heyətinin üzvü olan şəxsdir;

576 Broker:

- birjanın arbitraj komissiyasının üzvü olan şəxsdir.
- əmtəələrin alqı və satqısı üzrə sifarişçinin vəsaiti hesabına onun xeyrinə öz adından və ya sifarişçinin adından vasitəçilik edən şəxsdir;
- öz adından və öz vəsaitinə əmtəələrin alqı və satqısını həyata keçirən şəxsdir;
- Qiymətli kağızların və ya onların sertifikatlarının saxlanması, yaxud uçotunu və qiymətli kağızlara olan hüquqların keçməsi üzrə xidmətləri həyata keçirən şəxsdir;
- birjanın idarə heyətinin üzvü olan şəxsdir;

577 Əmtəə birjası

- müəyyən edilmiş qaydalar əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində dövlət satınalmalarını həyata keçirən qurumdur.
- müəyyən edilmiş qaydalar əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində valyuta satışını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;
- müəyyən edilmiş birja qaydaları əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində həyata keçirilən topdansatış ticarət bazarını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;

- müəyyən edilmiş birja qaydaları əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində həyata keçirilən pərakəndə satış ticarət bazarını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;
- müəyyən edilmiş qaydalar əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində qiymətli kağızların satışını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;

578 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının I mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- firma və müəssisənin material resurslarına tələbatının təmin edilməsi.
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- təfəssülləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması
- seçilmiş məhsul göndərənlə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;

579 Sənaye müəssisələrinin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- 7.0
- 8.0
- 3.0
- 5.0
- 4.0

580 Əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- dəyər göstəriciləri.
- şərti-natural göstəricilər;
- natural göstəricilər;
- texnolojilik göstəriciləri;
- əmək göstəriciləri;

581 Kimlər üçün əməyin ödənilməsinin dolaylı işəməz forməsindən istifadə olunur?

- rəhbərlər.
- mütəxəssislər;
- əsas fəhlələr;
- köməkçi fəhlələr;
- xidmətçilər;

582 Sənaye müəssisələrində tarif cədvəlinin diapozonu necə hesablanır

- I dərəcənin tarif maaşının ən yüksək dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasili kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;

583 Sənaye müəssisələrində tarif əmsalı necə hesablanır?

- I dərəcənin tarif maaşının hər bir dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasili kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;

584 Əməyin ödənilməsinin işəməz forməsindən tətbiqi şərti hansıdır?

- əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi;
- avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi;
- texnoloji qaydaların pozulması
- görülən işlərin dəqiq hesablanması mümkünü;
- materiallardan israfçılıqla istifadə olunması;

585 Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin sosial amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;
- ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri;
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;

586 Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin sosial amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- əmək intizamının səviyyəsi;
- yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili;

587 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin sosial amillərinə aid deyil?

- işçilərin mənəvi stimullaşdırma dərəcə və səviyyələri;
- sosial nikbinlik və gələcəyə inam;
- ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi;
- kadrların mədəni-texniki və mənəvi-siyasi səviyyələri;

588 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- mükafatlı işəməzd
- dolaylı işəməzd
- birbaşa işəməzd
- sadələşdirilmiş işəməzd
- mütərəqqi işəməzd

589 Əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- akord sistemi;
- dolaylı vaxtamuzd;
- birbaşa vaxtamuzd;
- mükafatlı vaxtamuzd.
- mütərəqqi vaxtamuzd;

590 Əməyin ödənişinin işəməzd formasına aid deyil:

- mükafatlı işəməzd.
- dolaylı işəməzd;
- birbaşa işəməzd;

- intensiv işəməuzd;
- mütərəqqi işəməuzd;

591 Əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı;
- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər;
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı ;
- tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məəcəlləsi;
- işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi;

592 Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi;

593 Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması;
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;

594 Əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı.
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi;
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək;
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi;
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri;

595 Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;

596 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- müəssisədə inzibati idarə heyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması;
- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq;
- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq;
- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati;

- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması;

597 Sənaye müəssisəsində bir il ərzində 350 min manatlıq məhsul istehsal olunub, ilin əvvəlində işçilərin sayı 80 nəfər, iin sonunda 60 nəfər olarsa onda müəssisədə əmək məhsuldarlığı nə qədər olar?

- 4600man/nəfər;
 5100man/nəfər;
 5200man/nəfər;
 5000man/nəfər;
 4800man/nəfər;

598 Sənaye müəssisəsində I dərəcəli fəhlənin tarif maaşı 560 manat, II dərəcəli fəhlənin tarif maaşı 590 manat, I dərəcəli fəhlənin tarif maaşı 640 manat olarsa onda II və III dərəcəli fəhlələrin tarif əmsalı neçə olaca?

- 1,1 və 1,2;
 0,8 və 0,78;
 0,9 və 0,88;
 1,05 və 1,14.
 1,05 və 1;

599 Sənaye müəssisələrində illik əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

600 Sənaye müəssisələrində rüblük əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

601 Sənaye müəssisələrində aylıq əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi

602 Sənaye müəssisələrində əmək tutumu necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin idarəetmə aparatında çalışan işçilərin sayına nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
 məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

603 Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin idarəetmə aparatında çalışan işçilərin sayına nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
 məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
 istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;

- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

604 Əməyin ödənişinin işəməzd forması olan akkord işəməzd əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;

605 Əməyin ödənişinin işəməzd forması olan mükafatlı işəməzd əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;

606 Əməyin ödənişinin işəməzd forması olan mütərəqqi işəməzd əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;

607 Əməyin ödənişinin işəməzd forması olan dolay işəməzd əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;

608 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən amillərə aid deyil?

- İstehsal heyəti ilə əlaqədar amillər.
- Əmək bazarında mövcud olan konyunktura;
- İşin xarakteri ilə əlaqədar amillər;
- Müəssisənin istehsal quruluşu ilə əlaqədar olan amillər;
- Dövlətin sosial siyasəti, müəyyən edilmiş sosial normativlər;

609 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Dövlətin sosial siyasəti, müəyyən edilmiş sosial normativlər” adlanan amillər qrupuna aiddir?

- işə qəbulun miqyası və müddəti;
- mülkiyyət mənsubiyyəti;
- işə qəbulun miqyası və müddəti;
- minimum əmək haqqı və minimum istehlak dərəcəsi.
- həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;

610 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Əmək bazarında mövcud olan konyunktura” adlanan amillər qrupuna aiddir?

- əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi.
- həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
- tələb edilən iş təcrübəsi və vərdislər;
- ölkədə işsizliyin səviyyəsi;
- işə qəbulun miqyası və müddəti;

611 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Müəssisə ilə bağlı” amillərə aid deyil?

- əmək məhsuldarlığının səviyyəsi.
- müəssisənin gəlirliyi;
- mülkiyyət mənsubiyyəti;
- işə qəbulun miqyası və müddəti;
- həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;

612 Əmək məhsuldarlığının formaları.

- [şəxsi və ictimai
- fərdi, şəxsi, kollektiv və ictimai
- müəssisə, sahə və sənaye
- fərdi və ictimai
- fərdi və kollektiv

613 Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- materialtutumuna görə
- hazırlanmış məmulatın sayına görə
- təqvim vaxtına görə
- faktiki iş vaxtına görə
- göstərilən xidmətin həcminə görə

614 Əmək haqqı nədir?

- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar;
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait;
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait;
- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir;
- işgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait;

615 Əmək məhsuldarlığı nədir?

- istehsal heyyyətinin iş vaxtı fondunun qeyri-istehsal heyyyətinin iş vaxtı fonduna nisbətidir
- bir məhsul vahidinə nə qədər əmək sərf olunmasını göstərən göstəricidir
- müəssisədəki məhsul istehsalının hər vahidinin dəyəri
- konkret əmək növünün vaxt vahidi ərzində nə qədər məhsul istehsal etmək qabiliyyətidir
- istehsal heyyyətinin əmək haqqı fondunun qeyri-istehsal heyyyətinin əmək haqqı fonduna nisbətidir

616 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “İşin xarakteri ilə əlaqədar” amillərə aid deyil?

- tələb edilən iş təcrübəsi və vərdislər;
- əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi;
- əmək şəraiti;
- əmək məhsuldarlığının səviyyəsi.
- işin icrası üçün məsuliyyətin səviyyəsi;

617 Əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi;

- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı ;
- tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi;
- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı;
- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər;

618 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması;
- istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi;
- məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması;
- işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi.
- tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması;

619 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- etibarlılıq göstəriciləri.
- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti;
- məmulatın estetik göstəriciləri;
- ekoloji göstəricilər;
- erqonomik göstəricilər;

620 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlihtliyi, görünüş və «gözoxşamağı» kimi xassələri özündə birləşdirir?

- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti.
- məhsulun təyinatı göstəriciləri;
- etibarlılıq göstəriciləri;
- məmulatın estetik göstəriciləri;
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri;

621 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi «insan-maşın-mühit» sistemini xarakterizə edir?

- ekoloji göstəricilər.
- məmulatın estetik göstəriciləri;
- texnolojilik göstəriciləri
- erqonomik göstəricilər;
- patent-hüquq göstəriciləri;

622 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- umumzavod xərcləri
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı

623 Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- məhsulların sayının kəmiyyətsə nisbi mənada azalması deməkdir
- məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir
- təklifin azalması deməkdir
- məhsulların sayının kəmiyyətsə nisbi mənada artması deməkdir
- işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir

624 Məmulatın estetik göstəriciləri:

- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassələri özündə birləşdirir

- məmullatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmullatın istismarının asanlıqını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmullatın oricinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
- məmullatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir

625 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri;
- materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərsləri;
- nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərsləri;
- məhsulun yenidən emalı xərsləri;
- nəzarət avadanlıq və cihazlarının alınması xərsləri;

626 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində «defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi» ilə bağlı olan xərslərə aid deyil?

- avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərslər;
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar xərslər;
- keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərslər;
- məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərslər;
- zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərslər;

627 Əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsinə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- analitik, ekperimental, statistik standartlara
- müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli standartlara
- məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara
- mterial, hazır məhsul, xidmət standartlarına

628 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məhsulun nəql onunma qabiliyyəti
- texnolojilik göstəriciləri
- məhsulun maya dəyəri
- məhsulun estetik göstəriciləri

629 Məmullatın etibarlılığı:

- məmullatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir
- məmullatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- məmullatın istismarının asanlıqını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsidir
- məmullatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmullatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir

630 Texnolojilik göstəricilərinə nələr aiddir?

- maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir.
- maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir;
- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir;
- maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondtutumluğu göstəriciləri aid edilir;
- maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməktutumluğu göstəriciləri aid edilir;

631 Maya dəyərinin aşağı salınmasının ehtiyat mənbələri hansılardır?

- amortizasiyanı sürətləndirilməsi, işçilərin növbədən kənar işə cəlb edilməsi, ən aşağı qiymətə olan işçi qüvvəsindən və materialların istehsalına cəlb olunması
- yeni texnika alınmasına xərc çəkməmək, kadr hazırlığını təxirə salmaq, işçilərin ixtisarı
- daha ucuz xammal və materiallardan, daha ucuz işçi qüvvəsindən istifadə və iş vaxtının artırılması
- əmək tutumunun, fond tutumunun, material tutumunun və istehsalın idarə edilməsi xərclərinin azaldılması
- ixtisasız və az ixtisaslı fəhlələrdən istifadə, daha ucuz və keyfiyyətsiz xammaldan istifadə, idarəetmədə inzibati metodların tətbiqinin genişləndirilməsi

632 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- milli standartlar.
- regional standartlar;
- beynəlxalq standartlar;
- mühasibat standartları;
- dövlətlərarası standartlar;

633 Məhsulun keyfiyyəti:

- tədavül prosesində formalaşır
- bazarda formalaşır
- satış zamanı formalaşır
- istehsal prosesində formalaşır
- məhsulə servis prosesində formalaşır

634 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- zəy məhsulla əlaqədar olan xərclər
- keyfiyyətə nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi

635 Standartlaşdırma:

- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- normaların işlənib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

636 Sertifikasiya:

- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir

637 Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və material tutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istehsalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliğini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur

- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur

638 Mənfəət nədir?

- müəssisənin gəlirinin təsisçilər tərəfindən ehtiyat fonduna yenidən qoyduğu vəsaitdir
 müəssisənin ehtiyat fondunun əsas mənbəyi olub, xərclərlə gəlirin fərqinə bərabərdir
 müəssisə gəlirindən xərclər və dövlət vergiləri və rüsumları ödənildikdən sonra qalan hissədir
 müəssisənin məcmu gəliridir
 müəssisə gəlirindən material və əmək haqqı fondu xərcləri çıxıldıqdan sonra qalan pul vəsaitidir

639 Məhsulun maya dəyəri nədir?

- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəfləridir
 istehlak olunmuş istehsal vasitələrinin və canlı əmək məsrəflərinin dəyəridir
 məhsulun elə qiymətidir ki, ona çəkilən xərclər mərkəzi bankda həmin pulun qoyuluşuna görə ödənilən faizlərlə birlikdəki həcminə bərabərdir.
 rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir
 istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən istehsal vasitələrindən məsrəfləridir

640 Mənfəətin funksiyalarına aiddir:

- alıcılar bağlanmış sazişlərə əməl edirlər və aldıkları əmlakların dəyərini ödəyirlər; borcalanlar kredit müqavilələrinin tələblərini pozan murlar və öz borclarını ödəyirlər;
 vergi ödəyiciləri vergiləri ödəyirlər; müəssisə və şirkətlər öz məsrəflərini əldə etdikləri gəlirlər hesabına ödəyirlər;
 ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; maliyyə resurslarının bölgüsü; dövrüyyə vəsaitlərinin idarə olunması;
 müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş iqtisadi səmərəni xarakterizə edir, müəssisənin maliyyə resurslarının əsas elementidir, müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlir hissəsinin formalaşması mənbəyidir;
 ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü;

641 Sənaye müəssisəsinin xalis aktivləri necə müəyyən olunur?

- müəssisənin ümumi öhdəlikləri ilə ümumi aktivlərinin fərqi kimi müəyyən olunur;
 müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi müəyyən olunur;
 müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin cəmi kimi müəyyən olunur;
 müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin hasili kimi müəyyən olunur;
 müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin nisbəti kimi müəyyən olunur;

642 Sənaye müəssisəsinin təcili likvidliyi necə hesablanır?

- müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinə nisbəti kimi müəyyən edilir
 müəssisənin qiymətli kağızların qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir;
 pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir;
 müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi müəyyən edilir;
 müəssisənin pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir;

643 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin maliyyə siyasətinin işlənməsinin strateji vəzifələrinə aid deyil?

- müəssisənin investisiya qoyuluşu üçün cazibədarlığının təmin edilməsi;
 müəssisədə mənfəətin bölgüsü qaydalarının hazırlanması;
 müəssisənin mənfəətinin maksimumlaşdırılması;
 müəssisənin kapitalının strukturunun optimallaşdırılması və onun maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi;
 müəssisənin idarə edilməsinin səmərəli mexanizminin qurulması;

644 Sənaye müəssisəsində müstəqillik əmsalı necə hesablanır?

- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditör öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

645 Sənaye müəssisəsində cari likvidlik əmsalı necə hesablanır?

- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditör öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi

646 Sənaye müəssisəsinin ödəmə qabiliyyəti necə hesablanır?

- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditör öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin jəminin borj vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi

647 Sənaye müəssisəsində mənfəətin həcmi 325 min manat, məhsulunun tam maya dəyəri 2400 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar?

- 13,8 %;
- 13,6 %;
- 14,4 %;
- 15,3 %;
- 13,0 %;

648 Sənaye müəssisəsində mənfəətin həcmi 335 min manat, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri 8195 min manat və normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri 3365 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar?

- 2,8 %;
- 3,0 %;
- 2,7 %;
- 4,4 %;
- 5,3 %;

649 Sənaye müəssisəsində mənfəətin həcmi 325 min manat, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri 6775 min manat və normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri 2550 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar?

- 3,6 %;
- 3,4 %;
- 3,3 %;
- 3,5 %;
- 3,2 %;

650 Sənaye müəssisələrində məhsulun rentabelliği necə hesablanır?

- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə bölüb yüzə vurmaqla;
- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi məhsulun tam maya dəyərinə bölüb yüzə vurmaqla;
- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin fərqinə bölüb yüzə vurmaqla;
- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin cəminə bölüb yüzə vurmaqla;

- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinə bölüb yüzə vurmaqla;

651 Sənaye müəssisələrində istehsalın rentabelliği necə hesablanır?

- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin cəminə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin fərqiə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin hasilinə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinə bölüb yüzə vurmaqla;

652 Realizə olunmuş məhsulun maya dəyəri məhsulun tam maya dəyərindən nə ilə fərqlənir?

- realizə olunmuş məhsulun maya dəyərinə sosial sığortaya ayırmalar daxil edilmir;
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyərinə tədavül xərcləri daxil edilmir;
- fərq yoxdur;
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyəri məhsulun tam maya dəyərindən göndərilmiş, lakin hələ haqqı ödənilmiş məhsulun məbləği qədəri az olur.
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyərinə amortizasiya xərcləri daxil edilmir;

653 Sənaye müəssisələrində məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması amillərinə aid deyil:

- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi.
- müəssisədə məhsulun quruluşunun dəyişilməsi;
- müəssisədə məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;
- müəssisədə məhsulun həcmi azaldılması;
- istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması;

654 Maya dəyərinin aşağıda sadalanan xərc maddələrindən biri müstəqim xərcdir.

- inzibati idarə binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər.
- ümum sex xərcləri
- ümumi zavod xərcləri
- texnoloji ehtiyaclar üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər;
- sex binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər;

655 Əmtəəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin dəyişməsi aşağıda sadalanan amillərindən hansının təsiri altında olmur?

- məhsul istehsalına çəkilən xərclərə qənaət
- buraxılan məhsulların quruluşundakı dəyişiklik
- material resurslarına qiymətin dəyişməsi
- müəssisənin debitor borclarının dəyişməsi
- məhsulun topdan satış qiymətinin dəyişməsi

656 Sənaye müəssisəsinin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü
- vergi ödəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi
- dövriyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili

657 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər;
- borc vəsaitləri;
- bank kreditləri;
- hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyələşdirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.);
- kreditor borcları;

658 Sənaye iqtisadiyyatında hansı əsas qiymət növləri mövcuddur?

- mövsumi, müqavilə, topdansatış və pərakəndə satış qiymətləri
- istehlak qiyməti, məzənnə qiyməti, sabit qiymət, idxal və ixrac qiymətləri
- auksion, azad, pərakəndə satış və müqayisəli qiymətlər
- müəssisənin topdansatış qiyməti, sənayenin topdansatış qiyməti və məhsulun pərakəndə satış qiyməti
- birdəfəlik, iş, transfert, sabit qiymətlər və bazar qiyməti

659 Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri;
- xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri;
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri.
- qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri;

660 Məcmu (ümumi) xərclər nədir?

- kredit üçün ödənişlər və tədavül xərcləri
- təsisçilərə ödənilən mənfəətlə sosial ayırmaların məcmu
- xammal, material və əmək haqqı fondu xərcləri
- istehsal və tədavül xərclərinin cəmi
- sənaye – istehsal heyətinin əmək haqqı

661 Sənaye müəssisəsinin maliyyə xidmətinin başlıca vəzifələrinə aiddir:

- müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi.
- uçot və vergi siyasətinin müəyyən edilməsi; istehsal xərclərinin idarə edilməsi;
- müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, müəssisənin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin təhlili, müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması;
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü;
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü; dövriyyə vəsaitlərinin idarə olunması

662 Sənaye müəssisəsinin likvidliyi nədir?

- müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir;
- müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir;
- müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir;
- müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir;
- müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir;

663 Sənaye müəssisəsinin balansı nəyi göstərir?

- müəssisənin mənfəəti və zərərini göstərir;
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını göstərir;
- müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın istifadə istiqamətlərini göstərir;
- müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın yaranma mənbəyini göstərir;
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını göstərir;

664 «Müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi» adlanan funksiya çərçivəsində sənaye müəssisəsinin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- bu və ya digər vəsait mənbəyi ilə əlaqədar riskin dərəcəsi;
- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formaları;
- tələb olunan maliyyə resurslarının həcmi;
- maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sistemi-nin qiymətləndirilməsi.
- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətləri;

665 «Maliyyə resurslarının bölgüsü» adlanan funksiya çərçivəsində sənaye müəssisəsinin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi.
- əsas fondlara qoyuluşların (əsaslı tikintinin) məqsəduyğunluğu və səmərəliliyi, bunların tərkibi və quruluşunun qiymətləndirilməsi;
- maliyyə resurslarının digər növ (material, əmək, pul) resurslara transformasiyasının optimallığının qiymətləndirilməsi;
- cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin maliyyə vəsaitləri ilə təmin edilməsi;
- dövrüyyə vəsaitlərinin optimallığının qiymətləndirilməsi;

666 «Ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması» adlanan funksiya çərçivəsində sənaye müəssisəsinin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi.
- müəssisənin əldə olunmuş iqtisadi imkanlarının saxlanması və onun fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün zəruri olan resursların tərkibinin və həcmələrinin qiymətləndirilməsi;
- müəssisənin aktivlərinin və bunların maliyyələşdirilməsi mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi;
- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin və əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi;
- əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi;

667 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin fəaliyyətinin yekun büdcə planlaşdırılması sisteminin tərkib elementlərinə aid deyil?

- pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.
- istehsal proqramı;
- ilkin proqnoz məlumatları;
- əsas fondların hərəkəti haqqında hesabat;
- mənfəət və zərərlər balansı;

668 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər;
- borc vəsaitləri;
- bank kreditləri;
- hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyə-ləş-dirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.);
- kreditör borcları;

669 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasında müəssisələrin dövlət büdcəsinə ödədikləri vergilərə aid deyil?

- torpaq vergisi;
- mənfəət vergisi;
- əlavə dəyər vergisi;
- gəlir vergisi.
- əmlak vergisi;

670 Sənaye müəssisəsinin maliyyə siyasətinin işlənib hazırlanmasının əsas istiqamətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- müəssisənin mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
- müəssisənin kredit siyasətinin işlənib hazırlanması
- müəssisənin vergi siyasətinin müəyyən edilməsi
- müəssisənin elmi-texniki siyasətinin seçilməsi

- müəssisənin amortizasiya siyasətinin seçilməsi

671 Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər əsas xərclər, istehsala xidmət və istehsalın idarə olunması xərcləri kimi qruplaşdırılır?

- müəssisənin işindən asılılığına görə.
 mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;
 məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;
 istehsal prosesindəki iştirakına görə;
 xərclərin həcmində məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;

672 Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər kimi qruplaşdırılır?

- müəssisənin işindən asılılığına görə.
 mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə
 istehsal prosesindəki iştirakına görə;
 məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;
 xərclərin həcmində məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;

673 Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər mütənasib və qeyri-mütənasib xərclər kimi qruplaşdırılır?

- müəssisənin işindən asılılığına görə.
 məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;
 istehsal prosesindəki iştirakına görə
 xərclərin həcmində məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;
 mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;

674 Sənayenin fondtutumlu sahələrində maya dəyərində aşağı salınmasında aşağıdakı istiqamətlərin hasından istifadə olunmur?

- texnoloji və digər avadanlıqların maksimum yüklənməsi.
 növbədəxili boşdayanmaları azaltmaq;
 istehsal güclərindən istifadənin yaxşılaşdırılması;
 işçilərin sayının azaldılması;
 növbəboyu boşdayanmaları azaltmaq;

675 Sənaye müəssisələrində məhsulun maya dəyərində aşağı salınması ehtiyatlarına aid deyil:

- müəssisədə məhsulun istehsalına çəkilən material xərclərinin aşağı salınması.
 müəssisədə işçilərin əmək haqlarının və onların sosial inkişafına xərclərin artırılması;
 müəssisədə istehsaldankənar xərclərinin azaldılması;
 müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması;
 müəssisədə məhsulun fondtutumunun aşağı salınması;

676 Sənaye müəssisələrində istehsal xərcləri smetası:

- müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir;
 sex maya dəyrini hesablamaq üçün tərtib edilir;
 kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir;
 istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir.
 istehsaldankənar xərcləri əhatə edir;

677 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını.
 ümumzavod xərcləri;
 ümum sex xərcləri;

- istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı;
- müəssisənin idarə edilməsi xərcləri;

678 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi fabrik-zavod maya dəyərini tərkibinə aid deyil?

- ümum sex xərcləri;
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı;
- əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər;
- məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər.
- texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmaları;

679 Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir;
- müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir;
- məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir;
- məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir.
- müəssisədə anbarların hazır məhsul tədarükü qabiliyyətidir;

680 Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir;
- əsas fondların orta illik dəyərini məhsulun maya dəyərində nisbətini göstərir;
- məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir;
- məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir.
- istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir

681 Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərini azalmasını göstərir.
- məhsulun əməktutumunu göstərir;
- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir;
- məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir;
- müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir;

682 Məhsulun tam maya dəyərini müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlənin həlli üçün zəruri deyil:

- işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək.
- məhsulun maya dəyərində ayrı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək;
- marketing tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərcə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu;
- müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq;
- qiymətin əmələgəlməsi

683 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri.
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyacları ayırmalar və sair xərclər
- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər;
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri;

684 Sənaye müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borclar
- əlavə kapital, nizamnamə kapitalı

- məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar
- ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar

685 İstehsal xərcləri nədir?

- maya dəyəri ilə reklam və mühafizə xərclərinin cəmidir
- məcmu ictimai məhsulun xüsusi olmuş hissəsi, məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin məcmusudur
- məhsulun istehlakçıya çatdırılmasınadək çəkilən bütün xərclər
- məhsulun istehsalına çəkilən bütün xərclərin cəmidir
- maya dəyəri ilə amortizasiya ayırımlarının cəmidir.

686 Sənaye müəssisəsinin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin öhdəliklərini.
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını;
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini;
- müəssisənin əmlakının tərkibini;
- müəssisənin işçilərinin sayını;

687 Sənaye müəssisəsinin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin pul vəsaitlərini.
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını;
- müəssisənin əmlakının tərkibini;
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini;
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını;

688 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- nizamnamə kapitalı
- amortizasiya ayırımları
- mənfəət
- kreditör borcları
- səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər

689 Sənaye müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borjlar
- əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar
- ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar

690 Sənaye müəssisəsinin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü
- vergidəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi
- dövrüyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili

691 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərəkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir

- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alınarkən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir

692 Sənaye müəssisəsində xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital
- yığılmış mənfəət
- əlavə kapital
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- ehtiyat kapitalı

693 Sənaye müəssisəsində xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- müəssisənin əmək haqqı üzrə borc öhdəlikləri
- kreditor borjları
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- səhmlərin satışından daxil olan vəsaitlər
- bank kreditləri

694 Sənaye müəssisəsində cəlb edilmiş maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- borc vəsaitləri
- kreditor borcları
- bank kreditləri
- ehtiyat kapitalı
- istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızların satışından daxil olan vəsaitlər

695 Maya dəyəri hansı göctərcinin hesablanmasında baza rolunu oynaya bilmir?

- xalis mənfəətin
- məhsul vahidi rentabelliyyəsinin;
- mənfəətin;
- əmək məhsuldarlığının;
- qiymətin müəyyən edilməsində;

696 Aşağıdakı hansı xərc elementi məhsulun pərakəndəsatış qiymətinə aiddir?

- ticarət təşkilatlarının əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi.
- təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
- müəssisənin topdansasatış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
- məhsulun maya dəyəri;
- təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;

697 Aşağıdakı hansı xərc elementi sənayenin topdansasatış qiymətinə aid deyil?

- təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;
- müəssisənin topdansasatış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
- məhsulun maya dəyəri;
- ticarət təşkilatlarının əlavəsi;
- təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;

698 Aşağıdakı hansı xərc elementi müəssisənin topdansasatış qiymətinə aiddir?

- ticarət təşkilatlarının əlavəsi;
- məhsulun maya dəyəri;

- müəssisənin topdansaş qiyəətinə görə əlavə dəyər vergisi;
- təchizat-saşı təşkilatlarının əlavəsi;
- təchizat-saşı əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;

699 Məhsuluna qiyəətində hansı amil təsir etmir?

- hazır məsul anbarının həcmi
- inflyasiyanın səviyyəsi
- məhsulun maya dəyəri
- məhsulun əvəzədicilərinin qiyəəti
- analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları

700 Sənaye müəssisələri öz məhsuluna qiyəət müəyyən edərəkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- hazır məsul anbarının həcmi
- təhciztçilərin etibarlılığını
- məhsulun maya dəyərini
- işçilərin rəyini
- əsas fonrların mənəvi köhnəlməsini

701 Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
- əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə

702 Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı
- əsas fonrların amortizasiyası xərcləri
- əsas xammal və materiala xərclər
- satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri
- texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq xərcləri

703 Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- əsas fonrların amortizasiyası xərcləri
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- müəssisə direktorunun əmək haqqı
- təmir təsərrüfatında işləyən fəhlənin əmək haqqı
- müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı

704 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri;
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fonrların amortizasiyası və sair xərclər;
- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri.
- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər;
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclaraya ayırmalar və sair xərclər

705 Məhsulun maya dəyəri:

- rəqiblərlə qiyəət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiyəətdir.

- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmusunu əks etdirir;
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir;
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının məcmusunu əks etdirir;
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövrüyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir;